

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJĄ

2021 m. vasario 17 d. Nr. 4D-2020/1-357
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundą dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos (toliau vadinama – Ministerija) pareigūnų veiksmų, netinkamai sprendžiant klausimus, susijusius su Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju planavimu, pažeidžiant teisę į tinkamą viešąjį administravimą.

2. Pareiškėjas skunde nurodė:

2.1. 2019 m. lapkričio 29 d. elektroniniu laišku kreipėsi į Ministeriją (žr. šios pažymos 4 punktą), prašydamas atsakyti į konkrečius klausimus, susijusius su Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano (toliau vadinama – LRBP) koncepcijos ir strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (toliau vadinama – SPAV) viešinimo, pristatymo visuomenei procedūromis, nurodytų dokumentų taisymu, keitimu, koregavimu.

2.2. Tik beveik po trijų mėnesių gavo Ministerijos 2020 m. vasario 28 d. atsakymą (toliau vadinama – Raštas). Rašte nurodyti kiti, nei 2019 m. spalio 4 d. Mokslinės komunikacijos ir informacijos centre (Saulėtekio al. 5, Vilniuje) (toliau vadinama – Centras) vykusio VII LRBP forumo (toliau vadinama – Forumas) metu pristatytų dokumentų, pavadinimai:

2.2.1. Rašte nurodytas niekada neegzistavęs dokumentas – „*LRBP rengimo etapo bendrųjų sprendinių formavimo stadijos (konceptijos) ir SPAV ataskaitos*“ (citatų kalba netaisyta).

„*LRBP rengimo etapo bendrųjų sprendinių formavimo stadija (konceptija)*“ pavadintas dokumentas vien dėl savo pavadinimo neatitinka Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (toliau vadinama – TPI) 25 straipsnio 5 dalies 2 punkto reikalavimų, nes tokio „etapo–stadijos“ TPI nėra, o šio Rašte nurodyto dokumento viešinimo procedūra taip pat neatitinka nei TPI 35 straipsnio, nei TPI 36 straipsnio reikalavimų, nes TPI nėra numatyta tokia teritorijų planavimo (toliau vadinama – TP) dokumento „etapo–stadijos“ viešinimo procedūra.“

„*Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita*“ pavadintas dokumentas neatitinka Forumo programoje nurodyto ir svarstyto objekto pavadinimo. Programoje šis dokumentas buvo įvardintas kaip „*LRBP Strateginio poveikio aplinkai vertinimas*“;

2.2.2. Forume buvo pristatyti du dokumentai, kurie Forume programoje buvo pavadinti taip: „*LRBP koncepcijos išsamus alternatyvų pristatymas*“ ir „*LRBP Strateginio poveikio aplinkai vertinimo pristatymas*“.

2.3. Ministerijos internetinės svetainės puslapyje pateikiamoje informacijoje apie LRBP buvo pristatyta ir Forumo programa, tačiau, lyginant ją su realiai 2019 m. spalio 4 d. įvykusio Forumo programa, publikuotos programos turinys buvo pakeistas, ją sutrumpinant, pašalinant paskutinį senosios (tikrosios) Forumo programos punktą – „*16:30–18:30 Klausimai, atsakymai.*“ Jokios konsultacijos su visuomene Forume metu planavimo organizatoriai net nebuvo numatę ir jokios

konsultacijos dėl tų dviejų visuomenei pristatytų dokumentų ir nevyko. Tai akivaizdžiai patvirtina Forumo vaizdo įrašas.

2.4. Pareiškėjas Forumo metu pasisakė du kartus ir žodžiu pateikė apie keliasdešimt pasiūlymų ir pastabų dėl Forumo metu pristatytų LRBP koncepcijos bei LRBP SPAV ataskaitos. Tuo nesunku įsitikinti pagal Forumo vaizdo įrašą.

Tuos pačius keliasdešimt pasiūlymų dėl LRBP koncepcijos ir SPAV ataskaitos Pareiškėjas planavimo organizatoriui – Ministerijai – dar iki Forumo pateikė internetu.

2.5. Rašte nurodytas teiginys, jog, „*kaip atsižvelgta į pastabas ir išvalgas, pasiūlymų teikėjai informuoti TPĮ ir nuostatuose nustatyta tvarka*“, yra netiesa, nes Pareiškėjas negavo iš planavimo organizatoriaus jokio atsakymo į žodžiu ir raštu pateiktus pasiūlymus dėl LRBP koncepcijos bei LRBP SPAV ataskaitos.

2.6. Rašte nurodyta, kad „*vadovaujantis aprašo 30 p. ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu, SPAV viešinimo ataskaita neviešinama*“ (trumpinys „*aprašas*“ Rašte yra sutrumpintas „Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašas“ pavadinimas). Rašto teiginys neatitinka Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo 30 punkto, nes nurodytame aprašo punkte apie SPAV viešinimo ataskaitos viešinimą ar neviešinimą nėra nė žodžio.

Pagal paskutinį Rašto teiginį LRBP SPAV viešinimo ataskaita neviešinama dar ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu.

„Kaip tie du dokumentai koreliuoja tarpusavyje, neaišku, nes Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme nėra nei žodžių, nei sąvokų apie teritorijų planavimą, strateginių pasekmių aplinkai vertinimą, juo labiau – draudimų viešinti SPAV viešinimo ataskaitą.“

2.7. Raštas neatitinka įstatymo viršenybės principo, nes jis nėra pagrįstas įstatymais, o jame nurodyti įstatymai (ir kiti teisės aktai) taikomi nepagrįstai.

2.8. Raštas pateiktas praėjus beveik trimis mėnesiams nuo 2019 m. lapkričio 29 d. Pareiškėjo kreipimosi gavimo.

2.9. Rašte nenurodyta apskundimo tvarka.

3. Pareiškėjas prašo Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriaus:

3.1. užtikrinti kiekvieno asmens teisę į gerą viešąjį administravimą;

3.2. išnagrinėti su TP procesu susijusį skundą, ištirti, ar Raštas atitinka įstatymų reikalavimus;

3.3. ar atsakant į 2019 m. lapkričio 29 d. elektroniniu laišku Ministerijai pateiktą raštą rengusios ir pateikusios institucijos veiksmuose nėra jos pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ir ar kitaip nebuvo pažeidžiamos žmogaus teisės bei laisvės viešojo administravimo srityje.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Nustatytos tyrimui reikšmingos aplinkybės

4. Pareiškėjo **2019 m. lapkričio 29 d.** kreipimesi Ministerijai nurodyta:

„Prašau pateikti informaciją apie LRBP koncepcijos ir SPAV viešinimo procedūras.

1) Ar po Forumo, kurio metu visuomenei buvo pristatyti LRBP koncepcija ir SPAV, buvo vykdomos kokios nors kitos šių dviejų dokumentų viešinimo ar pristatymo visuomenei procedūros?

2) Jei taip, tai kur ir kada?

3) Ar po Forumo, kurio metu visuomenei buvo pristatyti LRBP koncepcija ir SPAV, buvo atliekamos kokios nors šių dviejų dokumentų taisymo, keitimo ar koregavimo procedūros?

4) Jei taip, tai kuris iš šių dokumentų buvo taisytas, keistas ar koreguotas?

5) Jei taip, tai kas konkrečiai po Forumo buvo pataisyta, pakeista ar pakoreguota LRBP koncepcijoje ir SPAV viešinimo ataskaitoje?“

5. Ministerijos **2020 m. vasario 28 d.** rašte Nr. 14–D8(E)–933 Pareiškėjui nurodyta:

„Pagal kompetenciją išnagrinėjome 2019 m. lapkričio 29 d. prašymą ir informuojame, kad LRBP rengimo etapo bendrųjų sprendinių formavimo stadijos (konceptijos) ir SPAV ataskaitos viešinimo procedūros atliktos vadovaujantis Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatuose (toliau – nuostatai) ir Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos apraše (toliau – aprašas) nustatyta tvarka.

Dėl LRBP koncepcijos viešinimo. Po Forumo planavimo organizatorius ir LRBP rengėjas tarėsi su kompetentingomis organizacijomis ir suinteresuota visuomene atskiruose posėdžiuose, nes, vadovaujantis TPI 37 str. 1 d., pasiūlymai dėl LRBP planavimo organizatoriui teikiami *per visą* TP dokumentų rengimo laikotarpį iki viešo svarstymo *pabaigos* – konferencijos, skirtos LRBP rengimo etapo konkretizuotiems sprendiniams viešinti. Įvertinus gautus siūlymus ir išvalgas, LRBP koncepcija buvo patikslinta. Kaip atsižvelgta į pastabas ir išvalgas, pasiūlymų teikėjai informuoti TPI ir nuostatuose nustatyta tvarka.

Dėl SPAV ataskaitos viešinimo. Vadovaujantis aprašo 30 p. nustatyta tvarka, po Forumo planavimo organizatorius kartu su rengėju išnagrinėjo SPAV ataskaitai gautus vertinimo subjektų išvadas ir visuomenės pasiūlymus, atsižvelgdamas į juos papildė ir pataisė SPAV ataskaitą ir LRBP koncepciją. Aprašo 8.3 papunktyje nurodytų teisės aktų nustatyta tvarka parengė visuomenės pasiūlymų įvertinimo pažymą ir vertinimo subjektų išvadų įvertinimo pažymą (toliau – viešinimo ataskaita), ją pateikė vertinimo subjektams susipažinti.

Atnaujinta LRBP koncepcijos ir SPAV ataskaitos informacija skelbiama interneto tinklalapyje <http://www.bendrasisplanas.lt/>.

Vadovaujantis aprašo 30 p. ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu, SPAV viešinimo ataskaita neviešinama.“

6. Ministerija, teikdama Pareiškėjo skundo tyrimui reikalingą informaciją, nurodė:

„[...] **LRBP sprendinių viešinimas yra baigiamojo etapo 1-oji stadija.**

Visa informacija, susijusi su rengiamu LRBP, nuo TP proceso pradžios viešai skelbiama Ministerijos internetinėje svetainėje www.bendrasisplanas.lt.

Kiekvieno forumo metu jo dalyviai buvo papildomai informuoti, kad po forumo – konsultacijų su visuomene ir kompetentingomis suinteresuotomis organizacijomis – rengiamo LRBP medžiaga, įvertinus gautas konsultacijas, bus patikslinta ir viešai paskelbta minėtoje interneto svetainėje.

[...]

Dėl konsultavimosi su suinteresuota visuomene

Vadovaujantis Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatų (toliau vadinama – Nuostatai) 6 punktu, rengiant valstybės lygmens TP dokumentą (t. y. LRBP), vykdomas *konsultavimasis* su kompetentingomis suinteresuotomis organizacijomis ar suinteresuota visuomene. Pagal Nuostatų 13 p. LRBP koncepcijos rengimo stadijoje Planavimo organizatorius ir TP dokumentų rengėjas *tariasi* su kompetentingomis organizacijomis ar suinteresuota visuomene dėl rengiamų TP dokumento sprendinių, *supažindina* su *rengimo etape* rengiamais TP dokumento sprendiniais, SPAV ataskaita. Sprendinių alternatyvas ir SPAV ataskaitą planavimo organizatorius skelbia Nuostatų 12 punkte nurodytose visuomenės informavimo priemonėse, informuoja apie suinteresuotos visuomenės galimybes teikti pasiūlymus. Informuojame, kad Forumo metu kompetentingoms suinteresuotoms organizacijoms ir suinteresuotai visuomenei buvo *pristatyti / tariamasi* dėl rengiamo LRBP bendrųjų sprendinių – koncepcijos ir SPAV ataskaitos.

Pažymėtina, kad, vadovaujantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 (toliau – Aprašas), 30 punktu, po Forumo planavimo organizatorius kartu su rengėju išnagrinėjo SPAV ataskaitai gautas vertinimo subjektų išvadas ir visuomenės pasiūlymus, atsižvelgdamas į juos papildė ir pataisė SPAV ataskaitą ir LRBP koncepciją. Aprašo 8.3 papunktyje nurodytų teisės aktų nustatyta tvarka parengė visuomenės pasiūlymų įvertinimo pažymą ir vertinimo subjektų išvadų įvertinimo pažymą (toliau – viešinimo ataskaita), kurias pateikė

vertinimo subjektams susipažinti. Savo iniciatyva, siekdamas užtikrinti visuomenei atvirą TP procesą, planavimo organizatorius papildomai atnaujintą LRBP koncepcijos ir SPAV ataskaitos informaciją paskelbė interneto tinklalapyje <http://www.bendrasisplanas.lt/>.

Dėl konsultavimosi su suinteresuotomis institucijomis (organizacijomis) ir pasiūlymų teikimo

Po Forumo planavimo organizatorius ir LRBP rengėjas papildomai konsultavosi su suinteresuotomis institucijomis ir jų socialiniais partneriais atskiruose posėdžiuose. Šių konsultacijų metu buvo gauti papildomi pasiūlymai dėl rengiamo LRBP. Pažymėtina, kad, vadovaujantis TPI 37 str. 1 d., pasiūlymai dėl TP dokumentų planavimo organizatoriui teikiami *per visą* TP dokumentų rengimo laikotarpį iki *viešo svarstymo pabaigos* – konferencijos, skirtos LRBP rengimo etapo konkretizuotiems sprendiniams viešinti. Įvertinus gautus pasiūlymus ir konsultacijų metu pateiktas išvalgas, LRBP koncepcija buvo patikslinta. Kaip atsižvelgta į pasiūlymus, pasiūlymų teikėjai informuoti TPI 37 str. 2 d. ir Nuostatuose nustatyta tvarka.

[...] Forumo metu Pareiškėjas, kaip ir visi kiti Forumo dalyviai, buvo informuotas, kam ir koku būdu galima teikti pasiūlymus dėl Forume pristatytos medžiagos, ir kad su visa aktualia ir nuolat atnaujinama ar pasikeitusia LRBP medžiaga bei dokumentais galima viešai susipažinti interneto tinklalapyje <http://www.bendrasisplanas.lt/>.

Vadovaujantis Taisyklių 22.2.4 p., po LRBP koncepcijos alternatyvų viešinimo LRBP koncepcija (valstybės teritorijos erdvinio vystymo kryptys ir teritorijų naudojimo funkciniai prioritetai) turi būti apsvaistyta LRBP rengimo koordinavimo komisijoje (Komisijos sudėtis ir funkcijos nustatomos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugpjūčio 24 d. nutarimu Nr. 1003 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano rengimo koordinavimo komisijos sudarymo“ (komisiją sudaro visų ministerijų viceministrai) (toliau – Komisija). Todėl po Forumo ir toliau vyko intensyvus LRBP koncepcijos alternatyvų derinimas Komisijoje ir Ministerijos iš valstybės institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojų sudarytoje LRBP informacinėje, konsultacinėje darbo grupėje. Derinimo metu buvo gauta daug pasiūlymų (apie 500 vnt.). Dėl didelės darbų apimties ir žmogiškųjų išteklių trūkumo buvo priimtas sprendimas prioriteto tvarka ir TPI nustatytais terminais nagrinėti institucijų ir suinteresuotos visuomenės pateiktus *pasiūlymus*, atsakant dėl jų priėmimo / atmetimo motyvų pagrįstumo. Atsižvelgiant į aplinkybę, kad visa minėta informacija buvo skelbiama interneto tinklalapyje <http://www.bendrasisplanas.lt/>, o **Pareiškėjas aktyviai dalyvavo Forume**, kuriame taip pat buvo pranešta apie informacijos talpinimą minėtoje svetainėje, **užbaigus nagrinėti pasiūlymus, buvo atsakyta ir į Pareiškėjo paklausimą dėl informacijos suteikimo.**

[...]

Pagal Nuostatų 13 p. LRBP koncepcijos rengimo stadijoje Planavimo organizatorius ir TP dokumentų rengėjas tariasi su kompetentingomis organizacijomis ar suinteresuota visuomene dėl rengiamų TP dokumento sprendinių, supažindina su rengimo etape rengiamais TP dokumento sprendiniais, SPAV ataskaita. Sprendinių alternatyvas ir SPAV ataskaitą planavimo organizatorius skelbia Nuostatų 12 punkte nurodytose visuomenės informavimo priemonėse, informuoja apie suinteresuotos visuomenės galimybes teikti pasiūlymus.

Visa privaloma informacija buvo paskelbta Nuostatų 12 ir 13 p. nustatyta tvarka.

[...]

Nuostatų 7 p. nustatyta, kad planavimo organizatorius savo nuožiūra gali (tačiau neprivalo) atlikti papildomus viešinimą užtikrinančių procedūrų veiksmus: surengti apklausą dėl TP dokumento sprendinių, pristatyti juos visuomenės informavimo priemonėse, surengti susitikimus su suinteresuota visuomene, tam tikromis visuomenės grupėmis ir kt. Siekiant, kad Forumas, kaip ir visi kiti prieš tai rengti forumai, diskusijoms pritrauktų kuo daugiau visuomenės, jame buvo pristatyti ne tik LRBP koncepcijos ir SPAV dokumentai, bet kviečiami tarptautine praktika TP srityje galintys pasidalinti užsienio pranešėjai, organizuojamos diskusijos tarp politikų, mokslininkų ir institucijų vadovų. Pažymėtina, kad Forumo (viešo renginio) pavadinimas ar jo programa negalėjo įtakoti ir neįtakoję Nuostatų 12 ir 13 p. nustatyta tvarka pristatytos privalomos informacijos (LRBP koncepcijos ir SPAV dokumentų) visuomenei.

[...] Pareiškėjo išsakyta pozicija dėl Forumo programos pasikeitimo ir todėl nesuteiktos

galimybės pasisakyti visuomenei prieštarauja Pareiškėjo teiginiams dėl keliasdešimties Forumo metu žodžiu išsakytų jo pasiūlymų LRBP koncepcijai ir SPAV ataskaitai.

Kadangi Pareiškėjas pasiūlymus dėl LRBP koncepcijos ir SPAV ataskaitos planavimo organizatoriui ir rengėjui teikė ir iki Forumo, **į dalį Pareiškėjo pasiūlymų buvo atsižvelgta ir atitinkamai pakoreguoti minėti dokumentai, o dalis pasiūlymų buvo motyvuotai atmesti, apie tai papildomai informuojant Forumo metu.**

[...]

Aprašo 30 p. nustatyta, kokius veiksmus privalu atlikti po SPAV ataskaitos pristatymo visuomenei, t. y. **su visuomenės pasiūlymų įvertinimo pažyma ir vertinimo subjektų išvadų įvertinimo pažyma supažindinti SPAV vertinimo subjektus, bet ne visuomenę**, viešinimo ataskaitoje pateikiami pasiūlymus teikusių asmenų vardai ir pavardės. Pasiūlymų buvo gauta apie 500, jų nuasmeninimas sukeltų papildomą administracinę naštą, taip pat ir pagal TPĮ 37 str. 2 d. nuostatas planavimo organizatorius, išnagrinėjęs visuomenės pateiktus pasiūlymus dėl TP dokumentų, parengia priimtų ir motyvuotai atmestų pasiūlymų apibendrinimo medžiagą su paaiškinimais, kaip atsižvelgta į visuomenės nuomonę; apibendrinamąją medžiagą, visuomenės pasiūlymų kopijas kartu su parengtais TP dokumentais *teikia TP dokumentą tikrinančiai institucijai (VTPSI)*, prievolė supažindinti visuomenę su pasiūlymų apibendrinimo medžiaga nenumatoma. Pažymėtina, kad prievolės viešinti visuomenės pasiūlymų įvertinimo pažymą ir vertinimo subjektų išvadų įvertinimo pažymą nėra nei Apraše, nei TPĮ. Apie tai, kad minėta informacija nebus skelbiama, Pareiškėjas buvo informuotas Ministerijos 2020 m. vasario 28 d. raštu.

[...] Visos viešinimo procedūros buvo atliktos. [...] Informuojame, kad LRBP rengiamas nuo 2017 m., per tą laikotarpį buvo suorganizuoti 8 forumai, kuriuose dalyvaudavo nuo 200 iki 300 žmonių. Iš viso pristatant LRBP (be forumų) buvo diskutuota 220 įvairių formatų diskusijose (iš jų 96 susitikimai su institucijomis prie apskritojo stalo, 30 susitikimų su institucijoms pavaldžiomis įstaigomis, 8 tarpvalstybinės konsultacijos, apvažiutos visos savivaldybių regioninės tarybos, kai kurios – po keletą kartų). Iš viso iš visuomenės ir įvairių organizacijų, bendruomenių, savivaldybių gauta 1500 pasiūlymų, kurie buvo vertinami ir atitinkamai įtraukiami į LRBP rengimą. Koncepcijos alternatyvos 25 kartus buvo pristatytos skirtinguose Lietuvos Respublikos Seimo komitetuose. AM konsultavimosi su kompetentingomis organizacijomis ir suinteresuota visuomene, kurių metu etapiškai pristatinėjo formuojamus LRBP bendruosius sprendinius (koncepciją). [...].“

7. Dėl Pareiškėjo teiginio, jog Forumo vaizdo įrašas akivaizdžiai patvirtina, kad jokios konsultacijos dėl visuomenei pristatytų dokumentų nevyko, pažymėtina, jog **Seimo kontrolieriui paprašius Ministerijos pateikti Pareiškėjo skunde nurodytą Forumo vaizdo įrašą arba nuorodą į jį, buvo gautas neigiamas atsakymas. Ministerija paaiškino, kad Forumas buvo transliuojamas tiesiogiai per Facebook, tačiau renginio įrašas daromas nebuvo, nes nei TPĮ 36 str., nei Nuostatai nereglementuoja konsultavimosi, rengiant LRBP koncepciją, formos, todėl forumus planavimo organizatorius rengė savo iniciatyva.**

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

8. Lietuvos Respublikos Konstitucijos

5 straipsnis:

„[...] Valdžios įstaigos tarnauja žmonėms.“

9. Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nuostatos, galiojusios Pareiškėjo 2019 m. lapkričio 29 d. kreipimosi pateikimo Ministerijai metu:

1 straipsnis. Įstatymo tikslas ir paskirtis

„1. Šio įstatymo tikslas – nustatyti asmenų teisės gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, įmonių, viešųjų įstaigų ir šių subjektų asociacijų, jei šios asociacijos įsteigtos bendrojo intereso poreikiams, kurie nėra pramoninio ar komercinio pobūdžio, tenkinti (toliau – šių subjektų

asociacijos), nurodytą šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, informaciją, nurodytą šio įstatymo 5 straipsnyje, ir dokumentus, kuriais jos disponuoja ar (ir) kuriuos tvarko vykdydamos įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatytas funkcijas (toliau – viešoji funkcija), įgyvendinimo priemonės ir tvarką“;

3 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

„1. *Dokumentas* – institucijos veikloje užfiksuota informacija ar jos dalis, nepaisant jos pateikimo būdo, formos ir laikmenos, įskaitant registro duomenis, registro informaciją, registruoti pateiktus dokumentus ir (arba) jų kopijas, valstybės informacinės sistemos duomenis.

[...]

4. *Dokumento teikimas* – dokumento atskleidimas perduodant ar kitu būdu padarant jį prieinamą pareiškėjui ar jo atstovui jų prašymu.

5. *Informacija* – žinios, kuriomis disponuoja institucija, vykdydama viešąsias funkcijas“;

4 straipsnis. Institucijos pareiga teikti dokumentus pareiškėjams

„1. Institucijos privalo teikti pareiškėjams ar jų atstovams (toliau – pareiškėjas) dokumentus, išskyrus šio įstatymo ir kitų įstatymų nustatytus atvejus“;

14 straipsnis. Prašymo nagrinėjimo terminai

„1. Jeigu kiti įstatymai nenustato kitaip, institucija nagrinėja pareiškėjo prašymą ir pareiškėjui pateikia dokumentus ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos. Jeigu pareiškėjo buvo paprašyta patikslinti ar papildyti prašymą, prašymo nagrinėjimo ir dokumentų pateikimo terminas skaičiuojamas nuo patikslinto ar papildyto prašymo gavimo institucijoje dienos.

2. Jeigu pareiškėjas prašo pateikti didelės apimties ar specialiai adaptuotų, apdorotų ar kitaip perdirbtų dokumentų, institucijos vadovo ar jo įgalioto darbuotojo sprendimu šio straipsnio 1 dalyje nurodytas terminas gali būti pratęstas dar iki 20 darbo dienų ir ne vėliau kaip kitą darbo dieną po prašymo nagrinėjimo termino pabaigos raštu apie tai privaloma pranešti pareiškėjui ir nurodyti prašymo nagrinėjimo termino pratęsimo priežastis. [...]“;

15 straipsnis. Atsisakymas pateikti dokumentus

„1. **Institucija atsisako pateikti pareiškėjui dokumentus, jeigu:**

- 1) tas pats pareiškėjas pakartotinai prašo tų pačių dokumentų, kurie jam jau buvo pateikti;
- 2) prašomi dokumentai yra paskelbti institucijos interneto svetainėje, visuomenės informavimo priemonėse, taip pat naudojant elektronines priemones; tokiu atveju per 3 darbo dienas nuo prašymo gavimo institucijoje dienos pareiškėjui nurodomas jų paskelbimo šaltinis;
- 3) pagal pareiškėjo prašymą reikėtų specialiai adaptuoti, apdoroti ar kitaip perdirbti dokumentus ir tai būtų susiję su neproporcingai didelėmis darbo ir laiko sąnaudomis;
- 4) šio įstatymo 12 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka paprašius patikslinti ir (ar) papildyti prašymą, pareiškėjas jo nepatikslinka arba patikslinto prašymo turinys yra nekonkretus;
- 5) institucija prašomų dokumentų tvarkymą nutraukė pasikeitus institucijos funkcijoms;
- 6) nėra galimybės nustatyti pareiškėjo tapatumo;
- 7) pareiškėjas kreipiasi dėl dokumentų, kurių teikimui šio įstatymo nuostatos netaikomos šio įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais.

2. Jeigu institucija nustato šio straipsnio 1 dalyje nurodytus atsisakymo pateikti dokumentus pareiškėjui pagrindus, ji per 3 darbo dienas nuo prašymo gavimo institucijoje dienos priima sprendimą dėl atsisakymo pateikti dokumentus pareiškėjui. Nustačiusi, kad yra pagrindas atsisakyti pateikti jam dokumentus, institucija kitą darbo dieną nuo sprendimo priėmimo apie tai privalo pranešti pareiškėjui, nurodyti teisinį pagrindą ir informuoti apie šio sprendimo apskundimo tvarką.[...].“

10. Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nuostatos, įsigaliojusios 2020 m. lapkričio 1 d.:

1 straipsnis. Įstatymo tikslas ir paskirtis

„1. Šio įstatymo tikslas – nustatyti asmenų teisės gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, įmonių, viešųjų įstaigų ir šių subjektų asociacijų, jeigu šios asociacijos įsteigtos bendrojo intereso poreikiams, kurie nėra pramoninio ar komercinio pobūdžio, tenkinti (toliau – šių subjektų

asociacijos), regionų plėtros tarybų, nurodytų šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, informaciją, nurodytą šio įstatymo 5 straipsnyje, ir dokumentus, kuriais jos disponuoja ar (ir) kuriuos tvarko vykdydamos įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatytas funkcijas (toliau – viešoji funkcija), įgyvendinimo priemones ir tvarką.

2. Šis įstatymas nustato:

1) valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, įmonių, viešųjų įstaigų ir šių subjektų asociacijų, regionų plėtros tarybų, nurodytų šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, pareigą teikti dokumentus, taip pat atvejus, kai draudžiama suteikti išimtines teises pakartotinai naudoti dokumentus;

2) dokumentų pakartotinio naudojimo sąlygas;

3) prašymų gauti dokumentus pateikimo ir nagrinėjimo tvarką, kitus valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, įmonių, viešųjų įstaigų ir šių subjektų asociacijų, regionų plėtros tarybų, nurodytų šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, veiksmus teikiant dokumentus pareiškėjams;

[...]

4. **Prašymų pateikimą ir nagrinėjimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas“;**

22 straipsnis. Pareiškėjo teisė apskusti institucijos veiksmus

„Pareiškėjas turi teisę apskusti institucijos veiksmą ar neveikimą, susijusį su šiame įstatyme nustatytos informacijos teikimu ir dokumentų teikimu pakartotinai naudoti, **Lietuvos administracinių ginčų komisijai Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka arba administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.**“

11. Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo:

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

„1. Šis įstatymas nustato teisėkūros principus, teisėkūros stadijas, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų teisėkūroje dalyvaujančių asmenų teises ir pareigas“;

3 straipsnis. Teisėkūros principai

„1. Teisėkūros principai išreiškia tam tikrus imperatyvius reikalavimus, keliamus teisėkūroje dalyvaujantiems subjektams, siekiant sukurti vientisą, nuoseklią, darnią ir veiksmingą teisės sistemą.

2. Teisėkūroje vadovujamasi šiais principais:

[...]

5) *efektyvumo*, reiškiančiu, kad rengiant teisės akto projektą turi būti įvertinamos visos galimos teisinio reguliavimo alternatyvos ir pasirenkama geriausia iš jų, teisės akte turi būti įtvirtinamos veiksmingiausiai ir ekonomiškiausiai teisinio reguliavimo tikslą leisiančios pasiekti priemonės, turi būti skelbiami ir įvertinami dėl teisinio reguliavimo gauti pasiūlymai, o teisėkūros veiksmai atliekami per protingus terminus;

6) *aiškumo*, reiškiančiu, kad teisės aktuose nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas; [...].“

12. **Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo** nuostatos, galiojusios Pareiškėjo 2019 m. lapkričio 29 d. kreipimosi pateikimo AM metu:

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

„Šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; garantuoja asmenų teisę apskusti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje“;

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

„1. *Viešasis administravimas* – įstatymų ir kitų teisės aktų reglamentuojama viešojo administravimo subjektų veikla, skirta įstatymams ir kitiems teisės aktams įgyvendinti: administracinių sprendimų priėmimas, įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolė, įstatymų nustatytų administracinių paslaugų teikimas, viešųjų paslaugų teikimo administravimas ir viešojo administravimo subjekto vidaus administravimas“;

3 straipsnis. Viešojo administravimo principai

„Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais:

1) *įstatymo viršenybės*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais;

[...]

10) *skaidrumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjekto veikla turi būti vieša, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus;

[...]

13) *išsamumo*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...];“;

14 straipsnis. Prašymų ir skundų nagrinėjimas

„1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės tvirtina Vyriausybė.“

13. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nuostatos, įsigaliojusios 2020 m. lapkričio 1 d.:

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

„1. Šis įstatymas nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, viešojo administravimo subjektų sistemą ir administracinės procedūros organizavimo pagrindus; ūkio subjektų veiklos priežiūros pagrindines nuostatas; garantuoja asmenų teisę apskųsti viešojo administravimo subjektų veiksmus, neveikimą ar administracinius sprendimus, taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje. [...];“

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

„5. *Administracinis sprendimas* – teisės aktų reglamentuotu būdu ir (ar) forma išreikšta vienkartinė viešojo administravimo subjekto valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui ar individualiai apibrėžtai asmenų grupei.

[...]

10. *Prašymas* – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus. [...];“

10 straipsnis. Administracinių sprendimų priėmimas

„3. Viešojo administravimo subjektai administracinius sprendimus gali priimti savo iniciatyva arba gavę asmenų prašymus ar skundus.

4. Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. Jeigu prašymas ar skundas gautas po darbo valandų, poilsio ar šventės dieną, jo gavimo diena laikoma po jos einanti darbo diena. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys. [...];“

11 straipsnis. Prašymų ir skundų administraciniam sprendimui priimti pateikimas ir nagrinėjimas

„1. Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. [...]“

14. Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo:

1 straipsnis. Įstatymo tikslas, paskirtis ir taikymo sritis

„1. Šio įstatymo tikslas – ginti žmogaus privataus gyvenimo neliečiamumo teisę tvarkant asmens duomenis.

2. Šis įstatymas reglamentuoja santykius, kurie atsiranda tvarkant asmens duomenis automatinio būdu, taip pat neautomatinio būdu tvarkant asmens duomenų susistemintas rinkmenas: sąrašus, kartotekas, bylas, sąvadus ir kita. Įstatymas nustato fizinių asmenų, kaip duomenų subjektų, teises, šių teisių apsaugos tvarką, juridinių ir fizinių asmenų teises, pareigas ir atsakomybę tvarkant asmens duomenis“;

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

„1. *Asmens duomenys* – bet kuri informacija, susijusi su fiziniu asmeniu – duomenų subjektu, kurio tapatybė yra žinoma arba gali būti tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyta pasinaudojant tokiais duomenimis kaip asmens kodas, vienas arba keli asmeniui būdingi fizinio, fiziologinio, psichologinio, ekonominio, kultūrinio ar socialinio pobūdžio požymiai.

[...]

3. *Duomenų teikimas* – asmens duomenų atskleidimas perduodant ar kitu būdu padarant juos prieinamus (išskyrus paskelbimą visuomenės informavimo priemonėse)“;

36 straipsnis. Šio įstatymo vykdymo priežiūros institucija ir jos teisinis statusas

„1. Kaip vykdomas šis įstatymas, išskyrus 8 ir 35¹ straipsnius, prižiūri ir kontroliuoja Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija. [...]“

15. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo

34 straipsnis. Tarnybinių nuobaudų skyrimas

„1. Tarnybinė nuobauda turi būti paskirta ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo tarnybinio nusižengimo paaikšėjimo dienos, neįskaitant laiko, kurį valstybės tarnautojas nebuvo darbe dėl ligos, buvo komandiruotėje arba atostogavo, o iškėlus baudžiamąją bylą arba Seimo kontrolieriui atliekant tyrimą, taip pat atliekant tarnybinių ar kitą kompetentingos institucijos patikrinimą, tarnybinio nusižengimo tyrimą šio straipsnio 2 dalies 1 punkte numatytu atveju, – ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo baudžiamosios bylos nutraukimo arba teismo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos, Seimo kontrolieriaus pažymos surašymo, tarnybinio ar kito kompetentingos institucijos patikrinimo užbaigimo, motyvuotos išvados apie tyrimo rezultatus šio straipsnio 2 dalies 1 punkte numatytu atveju surašymo dienos. Valstybės tarnautoją į pareigas priimančio asmens [...] pradeda tarnybinio nusižengimo tyrimą savo sprendimu arba kai jie gauna oficialią informaciją apie valstybės tarnautojo tarnybinių nusižengimų. [...] Tarnybinė nuobauda neskiriama, jeigu nuo nusižengimo padarymo dienos praėjo 6 mėnesiai, išskyrus atvejus, kai tarnybinis nusižengimas nustatomas atliekant auditą, piniginių ar kitokių vertybių reviziją (inventorizaciją) arba kai Seimo kontrolierius atlieka tyrimą, taip pat kai atliekamas tarnybinis ar kitas kompetentingos institucijos patikrinimas [...]. Šiais atvejais tarnybinė nuobauda skiriama **ne vėliau kaip per 3 metus nuo nusižengimo padarymo dienos.**“

16. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo:

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

„1. *Bendrasis planas* – kompleksinio TP (toliau vadinama – KTP) dokumentas, kuriame pagal TP lygmenį ir uždavinius nustatoma planuojamos teritorijos erdvinė struktūra ir teritorijos naudojimo privalomosios nuostatos ir reikalavimai bei apsaugos principai“;

5 straipsnis. TP dokumentų rūšys

„2. KTP dokumentams priskiriami:

1) valstybės teritorijos bendrasis planas ir valstybės teritorijos dalių bendrieji planai (rengiami valstybės lygmeniu); [...]“;

10 straipsnis. KTP dokumentai

„KTP dokumentai rengiami vadovaujantis šiuo įstatymu ir jo įgyvendinamaisiais teisės aktais. Kiti teisės aktai KTP dokumentų rengimo proceso reikalavimų nenustato“;

24 straipsnis. KTP dokumentų rengimo organizavimas

„1. KTP dokumentų rengimo organizavimo tvarką nustato šis įstatymas ir Aplinkos ministerijos patvirtintos KTP dokumentų rengimo taisyklės.

2. Valstybės teritorijos bendrasis planas pradedamas rengti Vyriausybei priėmus nutarimą dėl valstybės teritorijos bendrojo plano rengimo pradžios ir planavimo tikslų. Valstybės teritorijos bendrojo plano rengimą organizuoja Aplinkos ministerija“;

25 straipsnis. KTP procesas

„1. KTP procesą sudaro šie etapai:

- 1) parengiamasis;
- 2) rengimo;
- 3) baigiamasis.“

[...]

2. *Parengiamuoju etapu* planavimo organizatorius pagal nustatytus planavimo tikslus numato planuojamą teritoriją, parengia ir patvirtina planavimo darbų programą. Planavimo darbų programoje numatomi konkretūs planavimo uždaviniai, nurodoma, ar turi būti atliekami tyrimai, galimybių studijos, ar rengimo etapu bus rengiama teritorijos vystymo koncepcija (toliau – koncepcija) ir jai suformuoti išreiškiama urbanistinė idėja, išskyrus atvejus, kai urbanistinė idėja atrinkta pagal šio straipsnio 3 dalį, taip pat ar numatoma atlikti koncepcijos nepriklausomą profesinį vertinimą. Koncepcija rengiama, kai numatomos TP dokumentų sprendinių alternatyvos, taip pat kitais KTP dokumentų rengimo taisyklėse nustatytais atvejais. Šiuo etapu planavimo organizatorius viešai paskelbia apie priimtą sprendimą dėl TP dokumento rengimo pradžios, planavimo tikslų ir planavimo darbų programą. Parengiamuoju etapu atliekami planuojamos teritorijos galimos taršos tyrimai, kai planuojama pramoninių teritorijų konversija, jeigu planavimo darbų programoje numatyta, atliekami kiti tyrimai, galimybių studijos. Be to, Vyriausybės nustatyta tvarka nustatoma, ar bus atliekamas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (toliau – SPAV).

[...]

5. *Rengimo etapą* sudaro šios stadijos:

1) *esamos būklės įvertinimas* – atsižvelgiant į TP lygmenis, rengiamo dokumento tikslus ir uždavinius, patvirtintą planavimo darbų programą, atliekamas teritorijos gamtinės, demografinės, socialinės, kraštovaizdžio, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos saugos, inžinerinės ir ekonominės būklės, valstybės ir viešojo saugumo, krašto apsaugos reikmių vertinimas, teritorijos vystymo tendencijų, probleminių situacijų ar (ir) arealų nustatymas, teisės aktų vertinimas. Pateikiamos galimo teritorijų vystymo prognozės, atsižvelgiant į nustatytas teritorijų vystymo tendencijas;

2) *bendrujų sprendinių formavimas* – atsižvelgiant į TP lygmenis ir planuojamą teritoriją, atitinkamai teritorijai taikomų valstybės ir regionų strateginio planavimo dokumentų nuostatas, nustatomos svarbiausios teritorijos vystymo kryptys, parengiama koncepcija, jeigu planavimo darbų programoje numatyta ją rengti. Vyriausybės nustatyta tvarka atliekamas SPAV, jeigu parengiamuoju etapu priimamas sprendimas šį vertinimą atlikti. Šioje stadijoje TP dokumentų rengėjas gali kreiptis į planavimo sąlygas išdavusias institucijas dėl planavimo sąlygų įvykdymo, o planavimo sąlygas išdavusios institucijos šiuo atveju privalo teikti konsultacijas. Koncepcijai raštu turi pritarti planavimo organizatorius;

3) *sprendinių konkretizavimas* – atsižvelgiant į TP lygmenis, planavimo tikslus ir uždavinius, parengiami TP dokumentų konkretūs sprendiniai, kuriuose nustatomos privalomosios nuostatos, privalomieji reikalavimai ar teritorijos naudojimo reglamentai.

6. *Baigiamąjį etapą* sudaro šios stadijos:

1) KTP dokumento *sprendinių viešinimas* – supažindinimas su parengtu TP dokumentu, pasiūlymų nagrinėjimas ir konsultavimasis arba viešas svarstymas;

2) KTP dokumento *derinimas TP dokumentą derinančiose institucijose ar Teritorijų planavimo komisijoje*;

3) KTP dokumento *tikrinimas TP valstybinę priežiūrą atliekančioje institucijoje*;

4) KTP dokumento *tvirtinimas ir registravimas Lietuvos Respublikos TP dokumentų registre*.

7. Kiekviena KTP proceso etapo stadija gali būti pradedama tik užbaigus ankstesniąją. [...]“;

31 straipsnis. TP viešinimas

1. TP yra viešas [...]

2. TP viešinimą užtikrina planavimo organizatorius. TP dokumentų viešinimo procedūrų bendroji ir supaprastinta tvarka, atsižvelgiant į TP dokumentų rūšį ir lygmenį, nustatoma Vyriausybės tvirtinamuose Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatuose.

3. Suinteresuotos visuomenės atstovai ir kiti fiziniai ir juridiniai asmenys gali aktyviai dalyvauti TP viešinimo procedūrose.

4. Sprendimo dėl TP dokumento rengimo ir planavimo tikslų projektas likus ne mažiau kaip 10 darbo dienų iki jo priėmimo dienos turi būti paskelbiamas savivaldybės interneto svetainėje ir kitos sprendimą rengti atitinkamą TP dokumentą ketinančios priimti valstybės institucijos interneto svetainėje bei seniūnijos, kuriai rengiamas TP dokumentas, skelbimų lentoje, informuojant, iki kada ir kokių adresu galima susipažinti su sprendimo ir planavimo tikslų dokumentais, siūsti pasiūlymus dėl planavimo tikslų“;

32 straipsnis. TP viešinimo procedūros

„TP viešinimo procedūros yra:

1) informacijos teikimas visuomenei apie TP pradžią ir tikslus;

2) susipažinimas su parengtais TP dokumentais;

3) konsultavimasis;

4) pasiūlymų teikimas ir nagrinėjimas;

5) viešas svarstymas“;

33 straipsnis. Informacijos teikimo būdai

„Informacija teikiama šiais būdais:

1) elektroninėje erdvėje – informuojama apie siūlymus (inicijavimą) vykdyti TP, skelbiami sprendimai dėl TP pradžios ir planavimo tikslų, SPAV rengimo, planavimo darbų programa. Jeigu rengiama, – SPAV ataskaita, koncepcija, taip pat informacija apie pasiūlymų teikimo tvarką ir susipažinimo su parengtais TP dokumentais tvarką ir jų viešo svarstymo vietą ir laiką, viešam svarstymui pateikti sprendiniai, patvirtinto TP dokumento sprendiniai;

2) planavimo organizatoriaus buveinėje – informuojama apie TP dokumentų rengimo pradžią ir planavimo tikslus, planavimo organizatorius ir TP dokumentų rengėjus, apie pasiūlymų teikimo tvarką ir susipažinimo su TP dokumentu, SPAV ataskaita tvarką ir jų viešo svarstymo vietą ir laiką;

3) seniūnijų skelbimo lentose – informuojama apie TP dokumentų rengimo pradžią ir planavimo tikslus, apie pasiūlymų teikimo tvarką ir parengtų TP dokumentų viešo svarstymo vietą ir laiką, o registruotais laiškais – apie parengtų TP dokumentų viešo svarstymo vietą ir laiką;

4) žodžiu ar raštu pagal suinteresuotų asmenų žodinius ir rašytinius paklausimus“;

35 straipsnis. Susipažinimas su parengtais teritorijų planavimo dokumentais

„1. Fiziniai ir juridiniai asmenys ar jų padaliniai ar kitos organizacijos ar jų padaliniai turi teisę susipažinti su parengtais TP dokumentais teritorijų planavimą organizavusioje institucijoje, gauti TP dokumentų ar jų dalių, brėžinių kopijas už Vyriausybės nustatyto dydžio atlyginimą, kuris nustatomas apskaičiavus išlaidas, susijusias su šių dokumentų parengimu (kopijavimu, leidyba ir kita).

2. Visuomenę su parengtais TP dokumentais supažindina planavimo organizatorius ar jo įgaliotas asmuo:

1) susipažinti su parengtais valstybės lygmens TP dokumentais skiriamas ne trumpesnis kaip 2 mėnesių laikotarpis, iš jo ne mažiau kaip vienas mėnuo – viešai ekspozicijai;

[...]

3. Planavimo organizatoriai parengto TP dokumento sprendinius, susipažinimo su juo, viešo svarstymo tvarką, vietą ir laiką turi paskelbti Lietuvos Respublikos TP dokumentų rengimo ir TP proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje ir sprendimą rengti TP dokumentą priėmusios valstybės ar savivaldybės institucijos interneto svetainėje. Planavimo organizatoriai apie parengtą savivaldybės ar jos dalies TP dokumentą, susipažinimo su juo, viešo svarstymo tvarką, vietą ir laiką taip pat turi paskelbti seniūnijų, kuriose yra planuojama teritorija, skelbimų lentoje“;

36 straipsnis. Konsultavimasis

„Konsultavimosi metu, vadovaudamiesi Vyriausybės tvirtinamais Visuomenės informavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatais, planavimo organizatoriai ir TP dokumentų rengėjai tariasi su kompetentingomis suinteresuotomis organizacijomis ar suinteresuota visuomene dėl rengiamų ir parengtų valstybės lygmens TP dokumentų sprendinių“;

37 straipsnis. Pasiūlymų teikimas ir nagrinėjimas

„1. Pasiūlymai dėl TP dokumentų planavimo organizatoriui teikiami raštu ar Lietuvos Respublikos TP dokumentų rengimo ir TP proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje per visą TP dokumentų rengimo laikotarpį iki viešo svarstymo pabaigos, o viešo svarstymo metu pasiūlymai teikiami ir žodžiu. Planavimo organizatorius apie parengtą ir pagal pasiūlymus, į kuriuos atsižvelgta, pataisytą TP dokumentą, susipažinimo su juo, svarstymo tvarką, vietą ir laiką turi paskelbti Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje ir sprendimą rengti TP dokumentą priėmusios valstybės institucijos ar savivaldybės interneto svetainėje.

2. Planavimo organizatorius, išnagrinėjęs visuomenės pateiktus pasiūlymus dėl TP dokumentų, parengia priimtų ir motyvuotai atmestų pasiūlymų apibendrinimo medžiagą su paaiškinimais, kaip atsižvelgta į visuomenės nuomonę; apibendrinamąją medžiagą, visuomenės pasiūlymų kopijas kartu su parengtais TP dokumentais teikia TP dokumentą tikrinančiai institucijai. Pasiūlymus pateikusiems asmenims planavimo organizatorius motyvuotai atsako raštu arba Lietuvos Respublikos TP dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje, jeigu pasiūlymai buvo pateikti šioje sistemoje. Planavimo organizatoriaus atsakymas per 10 darbo dienų gali būti apskūstas atitinkamai TP valstybinę priežiūrą atliekančiai institucijai. Planavimo organizatoriams atsakyme nurodoma, kad planavimo organizatorius pritaria visuomenės pasiūlymams arba atmeta pasiūlymus, išsamiai nurodydamas pasiūlymų nepriimtumą (nepagrįstumą)“;

38 straipsnis. Viešas svarstymas

„1. Viešas svarstymas yra organizuojamas parengus savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens TP dokumentus, praėjus šio įstatymo 35 straipsnyje nustatytam susipažinimo su parengtais TP dokumentais terminui.

2. Planavimo organizatoriai turi pateikti parengtą TP dokumentą, taip pat kitą su sprendiniais susijusią medžiagą. Viešo svarstymo metu planavimo organizatorius ar jo įgaliotas asmuo aptaria pagal pasiūlymus, gautus iki viešo svarstymo, padarytas pataisas, taip pat galimas naujas pataisas pagal viešo svarstymo metu gautus pasiūlymus ir paaiškina, kodėl ir kokie pasiūlymai yra nepriimtini.“

17. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo:

3 straipsnis. TP valstybinę priežiūrą atliekančios institucijos ir jų funkcijos

„1. TP valstybinę priežiūrą atlieka šios institucijos (toliau – TP valstybinės priežiūros institucijos):

[...]

2) VTPSI“;

5 straipsnis. TP proceso rengimo etapo valstybinė priežiūra

„TP proceso rengimo etapu TP valstybinės priežiūros institucijos teisės aktų nustatyta tvarka nagrinėja gautus skundus (pranešimus) dėl TP proceso parengiamojo etapo metu priimtų

administracinių sprendimų, atliktų procedūrų atitiktis TP reglamentuojantiems teisės aktų reikalavimams“;

6 straipsnis. TP proceso baigiamojo etapo valstybinė priežiūra

1. TP proceso baigiamojo etapo viešinimo ir derinimo stadijų valstybinę priežiūrą TP valstybinės priežiūros institucijos pagal kompetenciją atlieka:

1) kai į institucijas su skundu ar pranešimu dėl šiuo etapu atliekamų procedūrų ir priimtų sprendimų atitiktis TP reglamentuojantiems teisės aktams kreipiasi viešojo administravimo subjektai, fiziniai asmenys, juridiniai asmenys ir jų padaliniai, kitos juridinio asmens statuso neturinčios organizacijos ir jų padaliniai;

2) pasirinktinai dėl šiuo etapu atliekamų procedūrų ir priimtų sprendimų atitiktis TP reglamentuojantiems teisės aktams – pagal TP valstybinės priežiūros institucijų darbo planus šių institucijų nustatyta tvarka.

2. Viešinimo stadijos metu, atsižvelgiant į TP dokumento lygmenį ir rūšį, TP valstybinės priežiūros institucijos pagal kompetenciją tikrina:

[...]

4) ar susipažinimo su parengtu TP dokumentu procedūros atliktos teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais;

[...]

7) ar teisės aktų nustatyta tvarka atliktos konsultavimosi dėl rengiamų ir parengtų valstybės lygmens TP dokumentų sprendinių procedūros;

8) ar teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais atliktas TP dokumento viešas pristatymas ir konsultavimosi arba viešo svarstymo procedūros;

9) ar planavimo organizatorius pagrįstai atmetė gautus visuomenės pasiūlymus dėl TP dokumento;

10) ar TP dokumento rengėjai ir vadovai turi teisę rengti atitinkamos rūšies TP dokumentą ar vadovauti jo rengimui;

11) parengiamojo etapo procedūrų atitiktį TP reglamentuojantiems teisės aktams, jeigu tai nebuvo patikrinta;

12) kitų šiuo etapu nustatytų procedūrų atitiktį TP reglamentuojantiems teisės aktams.

3. Derinimo stadijos metu, atsižvelgdamos į TP dokumento lygmenį ir rūšį, TP valstybinės priežiūros institucijos pagal kompetenciją tikrina:

1) ar TP dokumentas pateiktas derinti visoms institucijoms, pagal teisės aktų reikalavimus privalėjusioms dalyvauti atliekant šio dokumento derinimo procedūras, ar su visomis šiomis institucijomis šis dokumentas suderintas;

2) ar TP dokumentas suderintas Teritorijų planavimo komisijoje, jeigu toks derinimas privalomas, taip pat ar su visais šios komisijos nariais šis dokumentas suderintas;

3) parengiamojo etapo procedūrų ir priimtų sprendimų atitiktį TP reglamentuojantiems teisės aktams, jeigu tai nebuvo patikrinta;

4) baigiamojo etapo viešinimo stadijos atitiktį TP reglamentuojantiems teisės aktams, jeigu tai nebuvo patikrinta;

5) TP dokumento sprendinių atitiktį TP reglamentuojantiems teisės aktams;

6) kitų šiuo etapu nustatytų procedūrų atitiktį TP reglamentuojantiems teisės aktams.

4. Tikrinimo stadijos metu, gavusios planavimo organizatoriaus prašymą patikrinti parengtą TP dokumentą, TP valstybinės priežiūros institucijos pagal kompetenciją tikrina:

[...]

7) ar TP dokumentas pataisytas pagal planavimo organizatoriaus ataskaitoje nurodytus priimtus visuomenės pasiūlymus; ar pagrįstai atmesti gauti visuomenės pasiūlymai;

8) viešinimo procedūrų atitiktį teisės aktų reikalavimams;

9) derinimo procedūrų atitiktį teisės aktų reikalavimams.

[...]

7. Gavus prašymą patikrinti TP dokumentą, jo patikrinimas aplinkos ministro ir žemės ūkio ministro nustatyta tvarka atliekamas TPĮ nustatytais terminais. Baigus TP dokumento patikrinimą, surašomas patikrinimo aktas. Patikrinimo akte nurodoma, kad TP valstybinės priežiūros institucija:

1) pritaria TP dokumento teikimui tvirtinti – kai TP proceso procedūros ir TP dokumento sprendiniai atitinka teisės aktų reikalavimus; patikrinimo metu nustatyti trūkumai yra mažareikšmiai, nedaro įtakos planavimo proceso procedūrų rezultatams ir tam, kad būtų keičiami TP dokumento sprendiniai, arba, nustatytus trūkumus ištaisius, TP dokumento sprendiniai išliktų nepakeisti;

2) nepritaria TP dokumento teikimui tvirtinti – kai TP dokumento sprendiniai ir (ar) TP proceso procedūros, nuo kurių priklauso, ar dokumento sprendiniai turi būti keičiami, neatitinka teisės aktų reikalavimų, papildomai nurodant, kad pakartotinai prašymas patikrinti TP dokumentą gali būti pateiktas tik ištaisius nustatytus trūkumus.

8. Sprendimas dėl TP dokumento patikrinimo sustabdymo, nutraukimo ir patikrinimo aktas gali būti skundžiami šio Įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

9. Tvirtinimo stadijos metu iki TP dokumento patvirtinimo TP valstybinės priežiūros institucijos nagrinėja viešojo administravimo subjektų, fizinių asmenų, juridinių asmenų ir jų padalinių, kitų juridinio asmens statuso neturinčių organizacijų ir jų padalinių skundus ar pranešimus dėl šiuo etapu atliekamų procedūrų ir priimtų sprendimų atitikties TP reglamentuojantiems teisės aktams.

10. Po TP dokumento patvirtinimo gavusios skundų ar pranešimų, kad TP dokumentas parengtas ir (ar) patvirtintas pažeidžiant teisės aktų reikalavimus, TP valstybinės priežiūros institucijos pagal kompetenciją tikrina, ar TP dokumentas parengtas ir (ar) patvirtintas teisėtai. TP valstybinės priežiūros institucijos patikrinimus atlieka per 20 darbo dienų nuo visų patikrinti privalomų pateikti dokumentų ir informacijos gavimo dienos. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą patikrinimas negali būti atliktas, TP valstybinės priežiūros institucija gali šiuos terminus pratęsti, bet ne ilgiau kaip 20 darbo dienų, apie tai raštu informuodama šioje dalyje nurodytą skundą ar pranešimą pateikusį (patikrinimą inicijavusį) asmenį ir tikrinamus subjektus ir nurodydama patikrinimo termino pratęsimo priežastis. Patikrinimo metu nustačiusi, kad TP dokumentas parengtas ir (ar) patvirtintas neteisėtai, TP valstybinės priežiūros institucija per 2 mėnesius nuo patikrinimo pabaigos dienos kreipiasi į teismą dėl administracinio sprendimo patvirtinti TP dokumentą panaikinimo, apie tai raštu informuodama skundą ar pranešimą pateikusį asmenį ir TP dokumentą patvirtinusią instituciją. [...].“

18. Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-8, nustatyta:

„5. Valstybės teritorijos bendrasis planas (toliau – Valstybės bendrasis planas) yra valstybės lygmens TP dokumentas. Valstybės bendrojo plano objektas – Lietuvos Respublikos teritorija (įskaitant kontinentinį šelfą ir išskirtinę ekonominę zoną Baltijos jūroje).

[...]

12. Valstybės bendrasis planas rengiamas pagal Valstybės bendrojo plano rengimo programą, kurią parengia Aplinkos ministerija.

[...]

14. Valstybės bendrojo plano planavimo organizatoriaus funkcijas atlieka Aplinkos ministerija.

[...]

19. Valstybės lygmens bendrojo teritorijų planavimo procesą sudaro parengiamasis, rengimo ir baigiamasis etapai.

20. *Parengiamojo etapo* metu:

20.1. patvirtinama planavimo darbų programa;

20.2. parengiamos planavimo sąlygos;

20.3. prireikus atliekami papildantys tyrimai;

20.4. viešai paskelbiama apie priimtą sprendimą dėl TP dokumento rengimo ir planavimo darbų programos.

21. Prieš pradėdamas rengti KTP dokumentą, planavimo organizatorius ar jo įgaliotas asmuo Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka raštu kreipiasi į ministerijas, kurios per 15 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos pateikia planavimo sąlygas.

22. TP dokumento *rengimo etapą* sudaro:

22.1. esamos būklės analizė ir įvertinimas:

22.1.1. atliekamas teritorinių, erdvinių struktūrų, jų elementų būklės ir raidos analizė bei įvertinimas;

22.1.2. teritorijos probleminių situacijų ir arealų ištyrimas;

22.1.3. vystymosi tendencijų, prognozių nustatymas;

22.2. koncepcijos rengimas:

22.2.1. vadovaujantis tikrosios būklės analize ir įvertinimu, nustatytais vystymosi tendencijomis ir prognozėmis, nustatomi raidos bendrieji uždaviniai ir parengiami sprendiniai, nustatantys pagrindines plėtros kryptis:

22.2.1.1. pateikiamos valstybės teritorijos erdvinio vystymo kryptys;

22.2.1.2. nustatomi išskirtų arealų teritorijų naudojimo funkciniai prioritetai;

22.2.2. parengiamas strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentas ir aptariamas su atsakingomis institucijomis;

22.2.3. atliekamas sprendinių strateginis pasekmių aplinkai vertinimas (toliau – SPAV) ir pristatomas viešam aptarimui kartu konsultuojantis dėl parengtų sprendinių;

22.2.4. Taisyklių 13 punkte nurodytai Komisijai priėmus valstybės teritorijos erdvinio vystymo kryptis ir teritorijų naudojimo funkcinis prioritetus, šie Valstybės bendrojo plano sprendiniai teisės aktų nustatyta tvarka teikiami tvirtinti Lietuvos Respublikos Seimui;

22.3. sprendinių konkretizavimas:

[...]

23. *Baigiamasis etapas*:

23.1. Valstybės bendrojo plano konkrečių tematinų sprendinių viešinimas ir derinimas:

23.1.1. organizuojama sprendinių vieša ekspozicija, susirinkimas – konferencija;

23.1.2. derinimas su sąlygas išdavusiomis institucijomis.

23.2. tikrinimas valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančioje institucijoje;

23.3. Valstybės bendrojo plano tvirtinimas:

23.3.1. Valstybės bendrasis planas tvirtinamas, kai atliktos TPI ir šio įstatymo įgyvendinamųjų aktų nustatytos procedūros, jo konkretūs tematiniai sprendiniai TPI nustatyta tvarka suderinami su ministerijomis, teikusiomis planavimo sąlygas, patikrinami valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą atliekančioje institucijoje;

23.3.2. Vyriausybė tvirtina Valstybės bendrojo plano konkretizuotus (konkrečius tematinis) sprendinius, atitinkančius Lietuvos Respublikos Seimo (užbaigiant koncepcijos rengimą) patvirtintas valstybės teritorijos erdvinio vystymo kryptis ir teritorijų naudojimo funkcinis prioritetus;

23.3.3. Valstybės bendrojo plano (visų, Seimo ir Vyriausybės patvirtintų sprendinių) registravimas Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų registre ir jo paskelbimas. [...].“

19. Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos apraše nustatyta:

„1. Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato planų ir programų strateginį pasekmių aplinkai vertinimą (toliau – vertinimas), šio proceso dalyvių santykius, taip pat vertinimo ir sprendimo priėmimo sąsajas.

[...]

4. Apraše vartojamos sąvokos:

[...]

4.3. Plano ar programos atrankos strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita (toliau – vertinimo ataskaita) – plano ar programos dokumentacijos dalis, kurioje pateikiama Aprašo VII skyriuje ir 2 priede nurodyta informacija.

[...]

5. Vertinimo tikslai:

5.1. nustatyti, apibūdinti ir įvertinti galimas reikšmingas plano ar programos įgyvendinimo pasekmes aplinkai;

5.2. užtikrinti, kad bus konsultuojamasi su atsakingomis už aplinkos apsaugą valstybės ir savivaldybių institucijomis, įstaigomis ir visuomene;

7. Vertinimo proceso dalyviai:

7.1. organizatorius;

7.2. vertinimo subjektai:

[...]

7.3. visuomenė.

8. Vertinimo proceso dalyvių funkcijos:

[...]

8.3. Apie TP dokumento įgyvendinimo galimų pasekmių aplinkai vertinimo procesą visuomenė informuojama ir jame dalyvauja TPĮ ir Lietuvos Respublikos vyriausybės nustatyta tvarka; apie kito plano ar programos įgyvendinimo galimų pasekmių aplinkai vertinimo procesą visuomenė informuojama ir jame dalyvauja aplinkos ministro nustatyta tvarka.

[...]

30. Organizatorius išnagrinėja vertinimo subjektų išvadas ir visuomenės pasiūlymus, atsižvelgdamas į juos papildo ir (arba) pataiso vertinimo ataskaitą ir (arba) plano, programos projektą ar TP dokumento sprendinius arba motyvuotai šias išvadas ir pasiūlymus atmeta (išskyrus atvejus, kai Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba teikia motyvuotas organizatoriui privalomas išvadas), Aprašo 8.3 papunktyje nurodytų teisės aktų nustatyta tvarka parengia visuomenės pasiūlymų įvertinimo pažymą ir vertinimo subjektų išvadų įvertinimo pažymą, ją pateikia vertinimo subjektams susipažinti.

31. Organizatorius vertinimo subjektų išvadų įvertinimo pažymą ir visuomenės pasiūlymų įvertinimo pažymą kartu su plano, programos ar TP dokumento sprendinių projektu teisės aktų nustatyta tvarka teikia planą ar programą tvirtinančiai institucijai, jeigu vertinamas TP dokumentas, kai rengiama koncepcija, – koncepciją tvirtinančiai ar jai pritariančiai institucijai [...].“

20. Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatuose reglamentuota:

„1. Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatai (toliau – Nuostatai) nustato TP dokumentų viešinimo procedūrų bendrąją ir supaprastintą tvarką, atsižvelgiant į TP dokumento rūšį ir lygmenį.

2. Nuostatai privalomi valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, juridiniams ir fiziniams asmenims, dalyvaujantiems TP dokumento rengimo procese, [...].

[...]

5. Nuostatuose vartojamos sąvokos:

Baigiamasis susirinkimas – konferencija–viešinimo procedūra, skirta valstybės lygmens TP dokumentų sprendiniams, pateiktiems pasiūlymams ir konsultavimosi rezultatams aptarti.

[...]

SPAV – strateginis pasekmių aplinkai vertinimas, atliekamas pagal Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 „Dėl Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas).

Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita – sąvoka, apibrėžta Apraše.

[...]

Supažindinimas – viešinimo procedūra, per kurią visuomenei sudaromos galimybės įgyti žinių

apie TP dokumentą – pateikiamas susipažinti TP dokumento pagrindinis brėžinys, aiškinami jo sprendiniai norint sužinoti visuomenės nuomonę ir gauti jos pasiūlymus dėl TP dokumento sprendinių.

Vieša ekspozicija – viešinimo procedūra, per kurią viešai eksponuojami parengti TP dokumento sprendiniai – TP dokumento pagrindinis brėžinys ir strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita.

Viešinimo procedūra – vienas ar keli veiksmai, kuriuos privalo atlikti planavimo organizatorius arba jo įgaliotas asmuo ir kurie susiję su visuomenės informavimu, konsultavimu ir dalyvavimu TP dokumento rengimo procese, taip pat su visuomenės galimybėmis teikti pasiūlymus dėl TP dokumento sprendinių papildymo, jų alternatyvos teikimo ar keitimo.

Visuomenės dalyvavimas – savanoriškas fizinių ir (ar) juridinių asmenų ar jų padalinių, asociacijų, organizacijų ar jų padalinių arba grupių dalyvavimas TP dokumento rengimo procese.

Visuomenės dalyvavimo ataskaita – TP dokumento rengimo procedūrų dokumentas, kuriame aprašyta konsultavimosi ar TP dokumento viešo svarstymo eiga, rezultatai, jų apibendrinimas, pateikti paaiškinimai, kaip atsižvelgta į visuomenės pasiūlymus dėl TP dokumento, ir priedai (skelbimų ir pranešimų kopijos, visuomenės pasiūlymų kopijos viešo svarstymo ar baigiamojo susirinkimo–konferencijos protokolas ir kita su visuomenės informavimu ir dalyvavimu susijusi medžiaga).

[...]

6. TP dokumentų rengimo viešinimą sudaro šios procedūros:

6.1. informacijos teikimas visuomenei apie TP pradžią ir planavimo tikslus, planavimo darbų programą, kurioje nurodoma, ar bus atliekamas SPAV; jeigu toks vertinimas neatliekamas, nurodomi SPAV neatlikimo motyvai;

6.2. susipažinimas su parengtais TP dokumentais; fiziniai ir juridiniai asmenys ar jų padaliniai, kitos organizacijos ar jų padaliniai turi teisę Nuostatuose nustatyta tvarka susipažinti su parengtais TP dokumentais TP organizavusioje institucijoje, gauti TP dokumentų ar jų dalių, brėžinių kopijas už atlyginimą, kuris nustatomas apskaičiavus šių dokumentų parengimo (kopijavimo, leidybos ir kitas) išlaidas;

6.3. konsultavimasis su kompetentingomis suinteresuotomis organizacijomis ar suinteresuota visuomene (tik rengiant valstybės lygmens TP dokumentus);

6.4. pasiūlymų teikimas ir nagrinėjimas:

6.4.1. **pasiūlymai dėl TP dokumentų planavimo organizatoriui teikiami raštu ir (ar) Lietuvos Respublikos TP dokumentų rengimo ir TP proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje visą TP dokumentų rengimo laiką iki viešo svarstymo pabaigos, viešo svarstymo metu pasiūlymai teikiami ir žodžiu (rekomenduojama pasiūlymų teikimo forma pateikta 1 priede);**

6.4.2. **visus gautus pasiūlymus planavimo organizatorius registruoja ir kartu su TP dokumento rengėju išnagrinėja, apsveria, įvertina ir priima arba atmeta; sprendimus dėl pritarimo pasiūlymams ar jų atmetimo priima planavimo organizatorius; pasiūlymus teikusiems asmenims planavimo organizatorius ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo pasiūlymo gavimo atsako raštu arba Lietuvos Respublikos TP dokumentų rengimo ir TP proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje, jeigu pasiūlymai teikti šioje sistemoje, nurodydamas, ar į pasiūlymus atsižvelgta ar neatsižvelgta, ir pateikdamas motyvus, kodėl neatsižvelgta;**

6.4.3. planavimo organizatorius, išnagrinėjęs visuomenės pateiktus pasiūlymus dėl TP dokumentų, parengia priimtų ir motyvuotai atmestų pasiūlymų apibendrinimo medžiagą su paaiškinimais, kaip atsižvelgta į visuomenės nuomonę; visuomenės dalyvavimo ataskaitą, visuomenės pasiūlymų ir atsakymų į juos kopijas kartu su parengtais TP dokumentais planavimo organizatorius teikia TP dokumentą tikrinančiai institucijai;

[...]

11. Valstybės lygmens teritorijų planavimo dokumentų rengimo viešinimo metu atliekamos Nuostatų 6 punkte (išskyrus 6.5 punktą) nurodytos procedūros.

12. Planavimo organizatorius ar jo įgaliotas asmuo valstybės institucijų sprendimus dėl valstybės lygmens TP dokumentų [...] rengimo ar keitimo pradžios, planavimo tikslų, taip pat planavimo darbų programą, kurioje nurodoma, ar bus atliekamas SPAV (jeigu SPAV neatliekamas, nurodomi SPAV neatlikimo motyvai), ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo jų priėmimo paskelbia šių valstybės institucijų buveinėse, interneto svetainėse ir Lietuvos Respublikos TP dokumentų rengimo ir TP proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje. Nurodoma, kam ir kokių adresu visuomenė gali teikti pasiūlymus, taip pat pateikiami planavimo organizatoriaus, TP dokumento rengėjo adresai ir telefonų numeriai, elektroninio pašto ir interneto svetainės adresai.

13. Planavimo organizatorius ir TP dokumentų rengėjas tariaisi su kompetentingomis organizacijomis ar suinteresuota visuomene dėl rengiamų TP dokumento sprendinių, supažindina su rengimo etape rengiamais TP dokumento sprendiniais, SPAV ataskaita (jeigu SPAV atliktas nustatyta tvarka). Sprendinių alternatyvas ir SPAV ataskaitą planavimo organizatorius skelbia Nuostatų 12 punkte nurodytose visuomenės informavimo priemonėse, informuoja apie suinteresuotos visuomenės galimybes teikti pasiūlymus.

Nuostatų 12 punkte nurodytose visuomenės informavimo priemonėse skelbiama apie planavimo organizatoriaus pritarimą koncepcijai.

14. Parengus TP dokumentą, planavimo organizatorius ar jo įgaliotas asmuo:

14.1. paskelbia Nuostatų 12 punkte nurodytose visuomenės informavimo priemonėse TP dokumento sprendinius;

14.2. paskelbia Nuostatų 12 punkte nurodytose visuomenės informavimo priemonėse ir planavimo organizatoriaus buveinėje informaciją, kur ir kada vyks TP dokumento sprendinių vieša ekspozicija, bus konsultuojamasi su suinteresuota visuomene dėl sprendinių, taip pat kur ir kada vyks baigiamasis susirinkimas–konferencija, kam ir kokių adresu galima teikti pasiūlymus dėl rengiamo TP dokumento; skelbime nurodomi planavimo organizatoriaus ir TP dokumento rengėjo adresai ir telefonų numeriai, elektroninio pašto ir interneto svetainės adresai;

14.3. ne vėliau kaip prieš 5 darbo dienas iki konsultavimosi procedūrų pradžios apie tai raštu informuoja suinteresuotas valstybės institucijas, suinteresuotą visuomenę, įstaigas ir organizacijas, kurios Lietuvos Respublikos TP dokumentų rengimo ir TP proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje ar raštu teikė pasiūlymus dėl TP dokumentų ir pareiškė ketinimą dalyvauti konsultavimosi procedūrose, taip pat planuojamoje teritorijoje esančių savivaldybių administracijas apie supažindinimo su parengtu TP dokumento projektu procedūras;

14.4. supažindina visuomenę su parengtu TP dokumentu teritorijų planavimą organizavusioje institucijoje ir Lietuvos Respublikos TP dokumentų rengimo ir TP proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje; susipažinti su parengtu valstybės lygmens teritorijų planavimo dokumentu skiriama ne mažiau kaip 2 mėnesiai nuo jo paskelbimo Lietuvos Respublikos TP dokumentų rengimo ir TP proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje, iš jų ne mažiau kaip mėnuo – TP dokumento sprendinių viešai ekspozicijai;

14.5. pasibaigus susipažinti su parengtu TP dokumentu skirtam laikui, rengia baigiamąjį susirinkimą–konferenciją (išskyrus tuos atvejus, kai rengiami valstybei svarbių projektų TP dokumentai pagal TPĮ 23 straipsnį). [...].“

21. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių nuostatos, galiojusios Pareiškėjo 2019 m. lapkričio 29 d. kreipimosi pateikimo AM metu:

„1. Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės (toliau – Taisyklės) reglamentuoja prašymų ir skundų nagrinėjimą ir asmenų aptarnavimą viešojo administravimo subjektuose (toliau – institucijos). Nagrinėjant prašymus ir skundus, Taisyklių nuostatos taikomos tiek, kiek tų klausimų nereglamentuoja specialieji įstatymai, tiesiogiai taikomi Europos Sąjungos teisės aktai, ratifikuotos Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys ar jų pagrindu priimti teisės aktai.

[...]

25. **Prašymai**, išskyrus prašymus, į kuriuos, nepažeidžiant asmens, kuris kreipiasi, kitų

asmenų ar institucijos interesų, galima atsakyti tą pačią darbo dieną, **turi būti išnagrinėjami per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo institucijoje dienos**. Administracinės procedūros atliekamos laikantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 31 straipsnyje nustatytų terminų.

26. **Jeigu prašymo nagrinėjimas susijęs su komisijos sudarymu, posėdžio sušaukimu ar kitais atvejais, dėl kurių atsakymo pateikimas asmeniui gali užtrukti ilgiau kaip 20 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikiamų dokumentų gavimo institucijoje dienos, institucijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo turi teisę pratęsti šį terminą dar iki 20 darbo dienų. Pratęsus Taisyklių 25 punkte nustatytą prašymo nagrinėjimo terminą, institucija per 2 darbo dienas nuo institucijos vadovo ar jo įgalioto asmens tokio sprendimo priėmimo dienos išsiunčia asmeniui pranešimą raštu ir nurodo prašymo nagrinėjimo pratęsimo priežastis.**

[...]

35. Atsakymai į prašymus parengiami **atsižvelgiant į jo turinį:**

[...]

35.2. *į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją* atsakoma **pateikiant prašomą informaciją** Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nustatyta tvarka **arba nurodomos atsisakymo tai padaryti priežastys;**

[...]

38. Atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą [...] informaciją, [...] priežastys, arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis **asmuo** ar jo atstovas **turi būti informuojamas apie tokio atsakymo apskundimo tvarką, nurodant institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas. [...].“**

22. **Tarnybinių nuobaudų skyrimo valstybės tarnautojams tvarkos apraše**, patvirtintame 2002 m. birželio 25 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 977, nustatyta:

„3. [...]

Gavus oficialią informaciją apie galimą valstybės tarnautojo tarnybinį nusižengimą, tarnybinio nusižengimo tyrimas pradedamas per 5 darbo dienas nuo šios informacijos gavimo.

[...]

Kai tarnybinis nusižengimas nustatomas [...] kai Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius atlieka tyrimą, [...] tarnybinio nusižengimo tyrimas pradedamas per šio punkto antroje pastraipoje nustatytą terminą.

[...]

Tarnybinio nusižengimo tyrimas neatliekamas, jei nustatoma, kad nuo tarnybinio nusižengimo padarymo dienos praėjo 6 mėnesiai, o kai tarnybinis nusižengimas nustatomas atliekant auditą, piniginių ar kitokių vertybių reviziją (inventorizaciją) arba kai Seimo kontrolierius atlieka tyrimą, [...] – **praėjo 3 metai. [...].“**

23. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. kovo 16 d. įsakymas Nr. D1-229 „Dėl Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijoje tvarkos aprašo patvirtinimo“:

„Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“:

1. T v i r t i n u Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijoje tvarkos aprašą (pridedama).

2. P a v e d u:

2.1. Ministerijos padalinių vadovams užtikrinti VAI, Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“, ir šiuo įsakymu patvirtinto tvarkos aprašo laikymąsi.

2.2. Ministerijos kancleriui kontroliuoti, kaip vykdomas šis įsakymas.“

24. **Asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijoje tvarkos aprašas**, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. D1-229:

„1. Prašymų, skundų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo Ministerijoje tvarkos aprašas (toliau – tvarkos aprašas) reglamentuoja fizinių ir juridinių asmenų ar šių asmenų teisės aktų nustatyta tvarka įgaliotų atstovų (toliau – asmenys) prašymų, skundų nagrinėjimą ir jų aptarnavimą Ministerijoje.

2. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“, nuostatomis ir VAĮ.

[...]

4. Nagrinėjant asmenų skundus ir prašymus ir aptarnaujant asmenis Ministerijoje tvarkos aprašo nuostatos taikomos tiek, kiek tų klausimų nereglamentuoja VAĮ ir Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“.

5. **Darbuotojai, nagrinėdami asmenų prašymus, skundus, privalo vadovautis pagarbos žmogaus teisėms, teisingumo, sąžiningumo ir protingumo, tarnybinio bendradarbiavimo, efektyvumo, subsidiarumo, „vieno langelio“ principais, o teikdami asmenims informaciją – informacijos išsamumo, tikslumo, teisėtumo, objektyvumo ir pagalbos principais.**

[...]

20. Už prašymo, skundo, priskirto ministerijos kelių administracinių padalinių kompetencijai, nagrinėjimą ir atsakymo parengimą atsako pirmasis vykdytojas. Pagalbiniai rengėjai privalo be atskiro prašymo pateikti išvadą, atsakymą arba pagrįstą nuomonę pagal savo kompetenciją ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo gavimo institucijoje dienos.

[...]

30. Prašymai ir skundai nagrinėjami laikantis Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“.

[...]

32. **Atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti prašomą administracinę paslaugą, informaciją, priimti administracinį sprendimą priežastys, arba Ministerijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo ar jo atstovas turi būti informuojamas apie tokio atsakymo apskundimo tvarką, nurodant institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas.**

[...]

38. Ministerijos valstybės tarnautojai ir darbuotojai, pažeidę tvarkos aprašo nuostatas, atsako įstatymų nustatyta tvarka. [...].“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

25. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2004 m. gruodžio 13 d. nutarime byloje Nr. 51/01-26/02-19/03-22/03-26/03-27/03 konstatavo:

„[...] Valstybės tarnyba turi veikti paklusdama tik Konstitucijai ir teisei. Kiekviena valstybės ar savivaldybės institucija, per kurią vykdomos valstybės funkcijos, **kiekvienas valstybės tarnautojas turi paisyti teisėtumo reikalavimų. Valstybės tarnautojai turi nepiktnaudžiauti**

jiems nustatytomis galiomis, **nepažeisti teisės aktų reikalavimų**. [...] Konstitucinis Teismas 2004 m. liepos 1 d. nutarime ir 2004 m. lapkričio 5 d. išvadoje konstatavo, kad Konstitucijoje yra įtvirtintas **atsakingo valdymo principas**. Valdžios atsakomybė visuomenei – teisinės valstybės principas, kuris įtvirtintas Konstitucijoje nustačius, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms [...].“

26. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, jog **teisinio tikrumo ir teisinio aiškumo imperatyvas suponuoja tam tikrus privalomus reikalavimus teisiniam reguliavimui: jis privalo būti aiškus ir darnus, teisės normos turi būti formuluojamos tiksliai** (Konstitucinio Teismo 2003 m. gegužės 30 d., 2004 m. sausio 26 d. nutarimai).

27. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau vadinama – LVAT) praktika, kurioje išaiškinta, kad **VAĮ 8 straipsnio 2 dalyje nustatytas reikalavimas, kad individualiame administraciniame akte turi būti nurodyta akto apskundimo tvarka, nustato pareigą individualų administracinį aktą priimančiam viešojo administravimo subjektui sprendime nurodyti tokius duomenis, iš kurių be papildomų informacijos šaltinių (įstatymų, poįstatyminių teisės aktų) ir laiko sąnaudų pareiškėjui, nepriklausomai nuo jo išsilavinimo, amžiaus, būtų visiškai aišku, kokiai institucijai (institucijos pavadinimas, adresas) ir per kokį terminą (nurodant ar terminas skaičiuojamas nuo sprendimo priėmimo, ar nuo individualaus akto gavimo dienos) gali būti paduotas skundas. Administracinio akto apskundimo tvarkos neišaiškinimas tinkamai nesiderina su geru viešuoju administravimu bei Konstitucijoje įtvirtintu principu, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, gali suvaržyti asmens teisę kreiptis į išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka instituciją ar teismą** (žr. LVAT nutartis: 2008 m. rugpjūčio 7 d. Nr. AS¹⁴⁶-423/2008, 2010 m. kovo 26 d. Nr. AS⁵⁵⁶-161/2010, 2010 m. kovo 26 d. Nr. AS¹⁴³-178/2010, 2012 m. rugsėjo 21 d. Nr. AS⁴⁹²-440/2012, taip pat LVAT praktikos, taikant išankstinio ginčų nagrinėjimo ne per teismą tvarką reglamentuojančias teisės normas, apibendrinimą (I dalį), paskelbtą LVAT biuletenyje „Administracinė jurisprudencija“, Nr. 19, p. 490–491).

28. LVAT 2013 m. vasario 27 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. AS⁵²⁰-274/2013 konstatavo:

„Teisė kreiptis į teismą teisminės gynybos yra fundamentali asmens teisė, pripažįstama tiek nacionalinių (Konstitucijos 30 straipsnio 1 dalis, Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 4 straipsnio 1 dalis, ABTĮ 5 straipsnio 1 dalis), tiek tarptautinių teisės aktų (Tarptautinio pilietinių ir politinių teisių paktų 2 straipsnio 3 dalis, Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsnio 1 dalis, 13 straipsnis) (pvz., LVAT 2012 m. balandžio 20 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS¹⁴³-268/2012). Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje ne kartą konstatuotas iš konstitucinio teisinės valstybės principo bei kitų Konstitucijos nuostatų kylantis imperatyvas, kad asmuo, manantis, jog jo teisės ar laisvės yra pažeidžiamos, turi absoliučią teisę į nepriklausomą ir nešališką teismą, kuris išspręstų ginčą. Asmens teisė kreiptis į teismą suponuoja ir jo teisę į tinkamą teisinį procesą, ji yra būtina teisingumo įgyvendinimo sąlyga. Pabrėžtina, kad asmens konstitucinė teisė kreiptis į teismą negali būti dirbtinai suvaržoma, negali būti nepagrįstai apsunkinamas jos įgyvendinimas (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 29 d. nutarimas).“

Tyrimo išvados

29. Atsižvelgiant į tyrimo metu analizuotą informaciją, teisinį reglamentavimą, išvados bus pateikiamos, išskiriant šias dalis:

- 29.1. dėl Ministerijos pareigūnų veiksmų LRBP rengimo metu;
- 29.2. dėl teisės į tinkamą viešąjį administravimą pažeidimo;
- 29.3. dėl teisinio reglamentavimo keitimo.

Dėl Ministerijos pareigūnų veiksmų LRBP rengimo metu

30. Atsižvelgiant į tyrimo metu gautą informaciją, susijusią su šioje dalyje aptariamu klausimu, atkreiptinas dėmesys į šiuos momentus:

30.1. Pareiškėjas kreipėsi į Seimo kontrolierių dėl Ministerijos pareigūnų veiksmų, netinkamai sprendžiant klausimus, susijusius su LRBP koncepcijos ir SPAV viešinuimu, pristatymu visuomenei. Pareiškėjas atkreipė dėmesį į tai, kad jam nebuvo laiku suteikta informacija apie LRBP koncepcijos ir SPAV viešinimo, pristatymo visuomenei procedūras, nurodytų dokumentų koregavimą. Pareiškėjas pažymėjo, kad dėl nurodytų dokumentų Forumo metu nebuvo vykdytos realios konsultacijos su visuomene. Viešai publikuotos Forumo Programos turinys buvo pakeistas, pašalinant punktą „16:30–18:30 Klausimai, atsakymai“. Pareiškėjas pastebėjo, kad Ministerijos teiginys dėl asmenų informavimo apie jų pateiktų pasiūlymų išnagrinėjimą neatitinka tikrovės, nes Pareiškėjas negavo planavimo organizatoriaus atsakymo nei iki Forumo, nei Forumo metu žodžiu pateiktus pasiūlymus dėl LRBP koncepcijos ir SPAV ataskaitos. Dėl Ministerijoje gauto Pareiškėjo kreipimosi nagrinėjimo Seimo kontrolierius pasisako atskiroje išvadų dalyje (žr. pažymos 34–37 punktus).

30.2. Įstatymų leidėjas yra nustatęs, kad LRBP yra valstybės lygmens KTP dokumentas (žr. pažymos 16 punktą). KTP dokumentai rengiami vadovaujantis TPĮ ir jo įgyvendinamaisiais teisės aktais – KTP dokumentų rengimo taisyklėmis (žr. pažymos 18 punktą). Institucija, organizuojanti LRBP rengimą, yra Ministerija (žr. pažymos 18 punktą).

30.3. TPĮ 25 straipsnyje nustatyta, kad KTP procesą sudaro etapai – parengiamasis, rengimo ir baigiamasis (žr. pažymos 16 punktą). Šio skundo tyrimui yra aktualūs KTP rengimo ir baigiamasis etapai.

KTP rengimo etapą sudaro stadijos: esamos būklės įvertinimo, bendrųjų sprendinių formavimo ir sprendinių konkretizavimo. TP koncepcijos ir SPAV parengimas yra numatytas TP rengimo etapo bendrųjų sprendinių formavimo stadijoje.

Baigiamąjį KTP etapą sudaro stadijos: KTP dokumento sprendinių viešinimas, KTP dokumento derinimas TP dokumentą derinančiose institucijose arba TP komisijoje, tikrinimas TP valstybinę priežiūrą atliekančioje institucijoje ir tvirtinimas bei registravimas Lietuvos Respublikos TP dokumentų registre.

30.4. LRBP rengimo etapo bendrųjų sprendinių formavimo stadijos (koncepcijos) ir SPAV ataskaitos viešinimo procedūros atliekamos vadovaujantis Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo, priimant sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatuose (žr. pažymos 20 punktą) ir Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu (žr. pažymos 19 punktą).

30.5. Ministerija atkreipė dėmesį į tai, kad visuomenės (viešasis) interesus, planuojant teritorijas, įgyvendinamas per reglamentuotą viešą TP procesą. TP dokumentų viešinimo procedūrą bendroji ir supaprastinta tvarka nustatyta Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimant sprendimus dėl TP nuostatuose (žr. pažymos 20 punktą). Rengiant valstybės lygmens TP dokumentą (LRBP), vykdomas konsultavimasis su kompetentingomis suinteresuotomis organizacijomis arba suinteresuota visuomene. LRBP koncepcijos rengimo stadijoje planavimo organizatorius ir TP dokumentų rengėjas tariasi su kompetentingomis organizacijomis ar suinteresuota visuomene dėl rengiamų TP dokumento sprendinių, supažindina su rengimo etape rengiamais TP dokumento sprendiniais, SPAV ataskaita. Sprendinių alternatyvas ir SPAV ataskaitą planavimo organizatorius skelbia nurodytose visuomenės informavimo priemonėse, informuodamas apie suinteresuotos visuomenės galimybes teikti pasiūlymus.

30.6. Ministerijos pateiktais duomenimis, Forumo metu kompetentingoms suinteresuotoms organizacijoms ir suinteresuotai visuomenei buvo pristatyti /buvo tariamasi dėl rengiamo LRBP bendrųjų sprendinių – koncepcijos ir SPAV ataskaitos (žr. pažymos 6 punktą). Vadovaujantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo 30 punktu, po Forumo planavimo organizatorius kartu su rengėju išnagrinėjo SPAV ataskaitai gautas vertinimo subjektų išvadas ir visuomenės pasiūlymus, atsižvelgdamas į juos papildė ir pataisė SPAV ataskaitą ir LRBP koncepciją. Visuomenės pasiūlymų vertinimo pažyma (viešinimo ataskaita) buvo pateikta

susipažinti vertinimo subjektams. Po Forumo papildomai konsultuotasi su suinteresuotomis institucijomis ir jų socialiniais partneriais atskiruose posėdžiuose. Gauta papildomų pasiūlymų.

30.7. TPĮ 37 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad pasiūlymai dėl LRBP planavimo organizatoriui teikiami per visą teritorijų planavimo dokumentų rengimo laikotarpį iki viešo svarstymo pabaigos – konferencijos, skirtos LRBP rengimo etapo konkretizuotiems sprendiniams viešinti (žr. pažymos 16 punktą).

30.8. Pagal Nuostatų reikalavimus, pasiūlymų dėl TP dokumentų planavimo organizatoriui teikimo galimybė numatyta ir raštu, ir Lietuvos Respublikos TP dokumentų rengimo ir TP proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje (žr. pažymos 20 punktą) visą TP dokumentų rengimo laiką iki viešo svarstymo pabaigos; viešo svarstymo metu galimybė teikti pasiūlymus numatyta ir žodžiu. Visus gautus pasiūlymus planavimo organizatorius įpareigotas registruoti ir kartu su TP dokumento rengėju išnagrinėti, apsvarstyti, įvertinti. Planavimo organizatorius turi priimti sprendimą dėl pritarimo pateiktiems pasiūlymams arba jų atmetimo. Planavimo organizatoriui nustatyta pareiga pasiūlymus teikusiems asmenims ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo pasiūlymo gavimo atsakyti raštu arba Lietuvos Respublikos TP dokumentų rengimo ir TP proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje, jeigu pasiūlymai teikti šioje sistemoje, nurodant, ar į pasiūlymus atsižvelgta ar neatsižvelgta, ir pateikiant motyvus, kodėl neatsižvelgta.

30.9. Ministerija tyrimo metu patvirtino, kad Pareiškėjas aktyviai dalyvavo Forume (žr. pažymos 6 punktą), o pasiūlymus dėl LRBP koncepcijos ir SPAV ataskaitos planavimo organizatoriui bei rengėjui teikė ir iki Forumo.

Dėl Ministerijos teiginio, kad į dalį Pareiškėjo pasiūlymų buvo atsižvelgta ir atitinkamai pakoreguoti minėti dokumentai, o dalis pasiūlymų buvo motyvuotai atmesti, apie tai papildomai informuojant Forumo metu, tenka konstatuoti, kad tyrimo metu nebuvo pateikti įrodymai, patvirtinantys Pareiškėjo pasiūlymų nagrinėjimą. Seimo kontrolieriui paprašius Ministerijos pateikti Pareiškėjo skunde nurodytą Forumo vaizdo įrašą ar nuorodą į jį, buvo paaiškinta, kad tokios galimybės nėra (žr. pažymos 7 punktą), nes Forumas buvo transliuojamas tiesiogiai per *Facebook*, renginio įrašas nebuvo daromas.

30.10. Ministerija atkreipė dėmesį į tai, kad nei TPĮ 36 str., nei Nuostatuose nenumatyta konsultavimosi, rengiant LRBP koncepciją, forma, todėl LRBP forumai rengti planavimo organizatoriaus iniciatyva; su visuomenės pasiūlymų įvertinimo pažyma ir vertinimo subjektų išvadų įvertinimo pažyma numatyta pareiga supažindinti SPAV vertinimo subjektus, bet ne visuomenę, viešinimo ataskaitoje pateikiami pasiūlymus teikusių asmenų vardai ir pavardės; apie 500 gautų pasiūlymų nuasmeninimas sukeltų papildomą administracinę našą, taip pat ir pagal TPĮ 37 str. 2 dalies nuostatas „planavimo organizatorius [...] prievolė supažindinti visuomenę su pasiūlymų apibendrinimo medžiaga nenumatoma“; prievolės viešinti visuomenės pasiūlymų įvertinimo pažymą ir vertinimo subjektų išvadų įvertinimo pažymą nėra nei Apraše, nei TPĮ; apie tai, kad minėta informacija nebus skelbiama, Pareiškėjas buvo informuotas Raštu.

30.11. TPĮ 9 straipsnyje nustatyta, kad TP valstybinės priežiūros ir asmenų, kurių interesai galimai pažeisti, skundų, ginčų tarp TP proceso dalyvių ar asmenų pranešimų dėl galimų šio įstatymo pažeidimų nagrinėjimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymas (žr. pažymos 17 punktą). Šio įstatymo 3 straipsnyje nustatyta, kad teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą, išskyrus žemėtvarkos schemų ir kaimo plėtros projektų rengimo atvejais, atlieka VTPSI. Ši institucija, pagal kompetenciją tikrindama LRBP, įvertina TP dokumento sprendinių TP proceso procedūrų atitiktį teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams.

31. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, **tikslinga Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos rekomenduoti:**

susipažinus su pažymoje nurodytomis aplinkybėmis (žr. pažymos 2–7 punktus), spręsti klausimą dėl galimybės įvertinti, ar Pareiškėjo iki Forumo ir Forumo metu pateikti pasiūlymai, susiję su LRBP koncepcija ir SPAV, buvo išnagrinėti teisės aktų nustatyta tvarka.

32. **Dėl Ministerijos pozicijos, susijusios su SPAV viešinimo ataskaitos neviešinimu** (žr. pažymos 5 ir 6 punktus) – vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (žr. pažymos 14 punktą) reikalavimais, **tikslinga kreiptis į Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo įgyvendinimo priežiūrą vykdančią instituciją – Valstybinę duomenų apsaugos inspekciją, prašant pateikti vertinimą nurodytu klausimu.**

33. Pagal Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 17 straipsnio 1 dalies 6 punkto ir 17 straipsnio 4 dalies nuostatas, skundo tyrimo metu paaiškėjus, kad skundas nagrinėtinas kitoje institucijoje, skundo tyrimas nutraukiamas.

Apibendrinant tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad klausimas dėl galimybės įvertinti Pareiškėjo teiktų pasiūlymų nagrinėjimo tinkamumą spręstinas VTPSI (žr. pažymos 19 ir 32.8 punktus), o SPAV viešinimo ataskaitos neviešinimo pagrįstumo klausimas – Valstybinėje asmens duomenų apsaugos inspekcijoje (žr. pažymos 14 ir 32 punktus), vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu bei 22 straipsnio 3 dalimi, šios X skundo dalies tyrimas nutrauktinas.

Dėl teisės į tinkamą viešąjį administravimą pažeidimo

34. Atsižvelgiant į tyrimo metu gautą informaciją, susijusią su šioje dalyje aptariamu klausimu, atkreiptinas dėmesys į šiuos momentus:

34.1. Pareiškėjas kreipėsi į Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių dėl Ministerijos pareigūnų veiksmais pažeistos teisės į tinkamą viešąjį administravimą.

34.2. Pareiškėjas 2019 m. lapkričio 25 d. raštu (žr. pažymos 4 punktą) prašė Ministerijos suteikti informaciją, susijusią su LRBP koncepcijos ir SPAV viešinimu arba pristatymu visuomenei, nurodytų dokumentų koregavimu.

34.3. Į Pareiškėjo 2019 m. lapkričio 25 d. kreipimąsi (žr. pažymos 4 punktą) atsakyta AM 2020 m. vasario 28 d. raštu (žr. pažymos 5 punktą). AM Rašte Pareiškėjui nurodyti teisės aktų, kuriais vadovaujantis atliktos LRBP rengimo etapo bendrųjų sprendinių formavimo stadijos (koncepcijos) ir SPAV ataskaitos viešinimo procedūros, pavadinimai, ir pateikta informacija, kur Pareiškėjas galėtų susipažinti su prašoma informacija.

34.4. Vienas pagrindinių principų, kuriais grindžiama viešojo administravimo subjektų veikla, yra įstatymo viršenybės, teisėtumo principas, reiškiantis, kad viešojo administravimo subjektų veikla ir visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus (žr. pažymos 12 ir 25 punktus).

Pagal teisinį reglamentavimą, kiekvienam viešojo administravimo subjektui yra nustatyta pareiga priimti prašymus bei juos nagrinėti pagal įgaliojimus (žr. pažymos 12 punktą). Prašymų nagrinėjimo tvarka ir terminai reglamentuoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintose Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse (žr. pažymos 21 punktą). Nagrinėjant prašymus, Taisyklių nuostatos taikomos tiek, kiek tų klausimų nereglamentuoja specialieji įstatymai.

34.5. Dėl LRBP koncepcijos viešinimo Ministerija Raštu informavo Pareiškėją, kad po Forumo planavimo organizatorius ir LRBP rengėjas tarėsi su kompetentingomis organizacijomis ir suinteresuota visuomene atskiruose posėdžiuose.

Dėl SPAV ataskaitos viešinimo Ministerija Raštu informavo Pareiškėją, kad po Forumo planavimo organizatorius su rengėju išnagrinėjo SPAV ataskaitai gautus vertinimo subjektų išvadas ir visuomenės siūlymus, atsižvelgdamas į juos, papildė SPAV ataskaitą ir LRBP koncepciją.

Rašte nurodyta, kad vadovaujantis Aprašo 8.3 punkto nuostatomis su visuomenės pasiūlymų įvertinimo pažyma ir vertinimo subjektų išvadų įvertinimo pažyma supažindinti vertinimo subjektai.

Rašte nenurodyta, kaip atsižvelgta į pateiktus pasiūlymus, tik pažymėta, jog pasiūlymų teikėjai informuoti TPI nustatyta tvarka, t. y. Rašte yra tik blanketinė nuoroda į įstatymą.

34.6. **Pareiškėjo 2019 m. lapkričio 25 d. kreipimasis vertintinas kaip prašymas suteikti**

informaciją (žr. pažymos 9 ir 21 punktus).

34.7. Pagal Pareiškėjo prašymo suteikti informaciją gavimo Ministerijoje metu galiojusias Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo (žr. pažymos 9 punktą) nuostatas, į prašymą pateikti institucijos turimą informaciją turėjo būti atsakyta, pateikiant prašomą informaciją nustatyta tvarka arba nurodant atsisakymo tai padaryti priežastis, nurodant tokio sprendimo ginčijimo galimybę ir tvarką. Informacija yra žinios, kuriomis disponuoja institucija, vykdydama viešąsias paslaugas. Nors įstatyme reglamentuota prašymų pateikti dokumentus nagrinėjimo procedūra, pažymėtina, kad dokumentu vadinama institucijos veikloje užfiksuota informacija ar jos dalis, nepaisant jos pateikimo būdo, formos ir laikmenos. Dokumento pateikimu vadinamas dokumento atskleidimas perduodant ar kitu būdu padarant jį prieinamą pareiškėjui ar jo atstovui jų prašymu.

Prašymo pateikti informaciją nagrinėjimui nustatytas 20 darbo dienų terminas nuo prašymo gavimo institucijoje dienos (žr. pažymos 9 punktą). Šis terminas nustatytas ir Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių 25 punkte (žr. pažymos 21 punktą).

Pareiškėjo prašymo suteikti informaciją gavimo Ministerijoje metu galiojusio Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo (žr. pažymos 9 punktą) 15 straipsnyje buvo nustatytas baigtinis sąrašas pagrindų, kuriais vadovaudamasi institucija galėjo atsisakyti pateikti prašomą informaciją. Tokiu atveju institucija privalėjo per 3 darbo dienas nuo prašymo gavimo institucijoje dienos priimti sprendimą dėl atsisakymo pateikti dokumentus Pareiškėjui. Nustačiusi, kad yra pagrindas atsisakyti pateikti jam dokumentus, institucija kitą darbo dieną nuo sprendimo priėmimo apie tai privalėjo pranešti Pareiškėjui, nurodyti teisinį pagrindą ir informuoti apie šio sprendimo apskundimo tvarką.

34.8. Ministerijos pareigūnų veiksmai, gavus Pareiškėjo 2019 m. lapkričio 25 d. kreipimąsi, buvo netinkami:

34.8.1. Nors iš Ministerijos 2020 m. vasario 28 d. Rašto turinio galima suprasti, kad atsisakyta pateikti dalį Pareiškėjo kreipimesi prašytos informacijos, Rašte tai aiškiai nenurodyta.

Įstatymų leidėjas įpareigoja viešojo administravimo subjektus asmenų pateiktus prašymus nagrinėti pagal kompetenciją, o atsakymus į prašymus parengti atsižvelgiant į jų turinį (žr. pažymos 12 ir 21 punktus);

34.8.2. Ministerijos atsakymas 2020 m. vasario 28 d. raštu į Pareiškėjo 2020 m. birželio 9 d. kreipimąsi pateiktas pažeidžiant tuo metu galiojusiame Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 14 straipsnyje (žr. pažymos 9 punktą) nustatytą 20 darbo dienų terminą ir Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių 25 punkto (žr. pažymos 21 punktą) reikalavimą.

Rašte nėra informacijos apie Pareiškėjo prašytus LRBP koncepcijos ir SPAV pakeitimus, t. y. duota nuoroda į interneto svetainę, o tai pagal tuo metu galiojusį Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 2 punktą buvo priskirta vienam iš atsisakymo suteikti informaciją pagrindų (žr. pažymos 9 punktą). Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad, per 3 darbo dienas priėmus sprendimą dėl atsisakymo suteikti dalį Pareiškėjo prašytos informacijos, kitą dieną Pareiškėjas privalėjo būti informuotas apie tokio sprendimo priėmimą, nurodant teisinį tokio sprendimo pagrindą;

34.8.3. iš Rašte pateiktos formuluotės neaišku, dėl kokios priežasties SPAV viešinimo ataskaita neviešinama, nes Rašte pateiktos tik blanketinės nuorodos į Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymą (nenurodant konkretaus straipsnio, nuostatos, nepaaiškinant turinio) ir aprašo 30 punktą (neatskleidžiant konkrečios teisės akto nuostatos turinio).

Išsamumo principas, kuriuo savo veikloje privalo vadovautis viešojo administravimo subjektai, reikalauja į asmens prašymą atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodant visas prašymo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis remtasi, vertinant prašymo turinį (žr. pažymos 12 punktą). Viešojo administravimo subjektų veikla ir visais

jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi būti pagrįsti teisės aktų reikalavimais (žr. pažymos 12 punktą);

34.8.4. nors tyrimo metu nebuvo gauta duomenų, patvirtinančių, kad Pareiškėjui būtų buvusi suteikta 2019 m. lapkričio 29 d. kreipimesi nurodyta informacija, aiškiai nurodant, kokia dalis prašytos informacijos nebus suteikta, Rašte nenurodyta nei atsakymo apskundimo galimybė, nei tvarka (žr. pažymos 9 ir 21 punktus). Šios informacijos nesuteikimas galėjo apriboti Pareiškėjo teisę į teisminę gynybą (žr. pažymos 27 ir 28 punktus).

Pareiškėjo prašymo suteikti informaciją gavimo Ministerijoje metu galiojusio Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 15 straipsnio 2 dalyje (žr. pažymos 9 punktą) buvo nustatyta, kad, institucijai nustačius nurodytus atsisakymo pateikti dokumentus pareiškėjui pagrindus, ji įpareigota nurodyti pareiškėjui teisinį atsisakymo suteikti informaciją pagrindą bei informuoti apie šio sprendimo apskundimo tvarką.

Pagal Asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo Ministerijoje taisyklių 32 punktą, **atsakyme, kuriame nurodomos atsisakymo suteikti** prašomą administracinę paslaugą, **informaciją**, priimti administracinį sprendimą **priežastys**, arba ministerijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis **asmuo ar jo atstovas turi būti informuojamas apie tokio atsakymo apskundimo tvarką, nurodant institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas** (žr. pažymos 24 punktą).

Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių 38 punkte nustatyta, kad atsakyme, kuriame „nurodomos atsisakymo suteikti prašomą [...] informaciją, [...] priežastys, arba institucijos siunčiamame pranešime apie asmens prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis asmuo ar jo atstovas turi būti informuojamas apie tokio atsakymo apskundimo tvarką, nurodant institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-aus) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas (žr. pažymos 21 punktą);

34.8.5. pagal 2020 m. lapkričio 1 d. įsigaliojusio Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 1 straipsnio 4 dalį (žr. pažymos 10 punktą), asmenų prašymų suteikti informaciją pateikimą ir nagrinėjimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas. Pagal Viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnio 1 dalį (žr. pažymos 12 punktą), asmenų prašymų ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. O šių taisyklių 38 punkte, kaip jau minėta pirmiau, viešojo administravimo subjektui atsisakius suteikti prašomą informaciją, nustatyta pareiga asmenį ar jo atstovą informuoti apie tokio atsakymo apskundimo tvarką, nurodant institucijos (-ų), kuriai (-ioms) gali būti paduotas skundas, pavadinimą (-us) ir adresą (-us), taip pat terminą (-us), per kurį (-iuos) gali būti pateiktas skundas (žr. pažymos 21 punktą).

35. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ne kartą yra pabrėžęs atsakingo valdymo principą (žr. pažymos 25 punktą), kuris yra įtvirtintas Lietuvos Respublikos Konstitucijoje (žr. pažymos 8 punktą), numatant, jog valdžia tarnauja žmonėms.

36. Apibendrinant **darytina išvada, kad nėra pagrindo teigti, jog, Ministerijoje gavus Pareiškėjo 2019 m. lapkričio 25 d. kreipimąsi (žr. pažymos 4 punktą), rengiant atsakymą į jį buvo laikytasi tuo metu galiojusių teisės aktų reikalavimų (žr. pažymos 34 punktą). Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, tenka konstatuoti, kad buvo pažeisti teisėtumo ir atsakingo valdymo principai (žr. pažymos 8 ir 25 punktus), Pareiškėjo teisė į tinkamą viešąjį administravimą (žr. pažymos 12 punktą) bei galėjo būti apribota teisė į teisminę gynybą (žr. pažymos 27 ir 28 punktus), todėl, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, ši X skundo dalis pripažintina pagrįsta.**

37. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, **tikslinga Lietuvos Respublikos aplinkos ministrui**

rekomenduoti:

37.1. užtikrinti, kad, Aplinkos ministerijoje priimant neigiamą sprendimą dėl prašymo suteikti informaciją (dalį prašomos suteikti informacijos), būtų aiškiai formuluojamas atsisakymas, nurodant tokio sprendimo apskundimo galimybę ir tvarką, įgyvendinant Asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo Ministerijoje taisyklių 32 punkto reikalavimus;

37.2. inicijuoti ir užtikrinti tarnybinio patikrinimo atlikimą dėl Ministerijos tarnautojo, atsakingo už Pareiškėjo kreipimosi išnagrinėjimą, atsakymo į jį parengimą, bei tarnautojo, privalėjusio užtikrinti veiksmingą atsakymo pateikimo laiku kontrolę, veiksmų (pagal Valstybės tarnybos įstatymo nuostatas, Seimo kontrolieriui atlikus tyrimą ir nustatčius pažeidimą, tarnybinės nuobaudos skyrimui nustatytas trejų metų nuo nusižengimo padarymo terminas (žr. pažymos 15 ir 22 punktus);

37.3. užtikrinti, kad Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijoje būtų laikomasi VAI (žr. pažymos 12 punktą) bei Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių reikalavimų į prašymą (skundą) pateikti teisės aktų nuostatomis pagrįstą išsamų ir aiškų teisės aktų reikalavimus atitinkantį atsakymą, atsižvelgiant į prašymo turinį (žr. pažymos 21 punktą).

Dėl teisinio reglamentavimo keitimo

38. Atsižvelgiant į tyrimo metu gautą informaciją, susijusią su šioje dalyje nagrinėjamu klausimu, atkreiptinas dėmesys į šiuos momentus:

38.1. Šioje byloje nagrinėtas praktinis pavyzdys (žr. pažymos 34–37 punktus) rodo, kad nagrinėjant Pareiškėjo prašymą suteikti informaciją buvo pažeistas prašymo nagrinėjimo terminas, atsakymą asmeniui pateikiant praėjus beveik trimis mėnesiams nuo kreipimosi gavimo Ministerijoje dienos.

38.2. Prašymų suteikti informaciją nagrinėjimo terminų laikymasis svarbus teritorijų planavimo procese, nes informacijos gavimas laiku užtikrina asmenims galimybę efektyviai dalyvauti planavimo procese, padeda įgyvendinti skaidrumo principą (žr. pažymos 12 punktą) institucijos veikloje.

38.3. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. kovo 16 d. patvirtinto Asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo Ministerijoje tvarkos aprašo (žr. pažymos 24 punktą) nuostatomis, Ministerijos darbuotojai, nagrinėdami asmenų prašymus, skundus, privalo vadovautis pagarbos žmogaus teisėms, teisingumo, sąžiningumo ir protingumo, tarnybinio bendradarbiavimo, efektyvumo, subsidiarumo, „vieno langelio“ principais, o teikdami asmenims informaciją – informacijos išsamumo, tikslumo, teisėtumo, objektyvumo ir pagalbos principais. Aprašo 30 punkte nustatyta, kad prašymai ir skundai nagrinėjami laikantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintomis Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėmis.

38.4. Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintų Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių (žr. pažymos 21 punktą) 25 ir 26 punktuose **asmenų prašymų nagrinėjimui nustatytas 20 darbo dienų terminas su galimybe, esant objektyvioms teisės aktuose nustatytoms priežastims, šį terminą pratęsti.**

38.5. Asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo Ministerijoje tvarkos apraše (žr. pažymos 24 punktą) nustatytas terminas, kuriuo vadovaujantis organizuojamas tyrimo atlikimui reikalingos informacijos rinkimas institucijos viduje, ir kt. terminai. Tačiau **Asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo Ministerijoje tvarkos apraše nėra nustatytas konkretus terminas, per kurį asmeniui privalo būti pateiktas atsakymas į jo prašymą.**

Kaip rodo šioje pažymoje nagrinėtas praktinis pavyzdys, tokių nuostatų **Asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo Ministerijoje tvarkos apraše nebuvimas galėjo prisidėti prie prašymo suteikti informaciją nagrinėjimui nustatyto termino konkrečioje situacijoje nesilaikymo. Tokiu būdu neužtikrinamas nei efektyvumo principo, nei pagarbos žmogaus teisėms (viena iš teisių – teisė į tinkamą viešąjį administravimą) principo, nei**

teisėtumo, nei atsakingo valdymo principų įgyvendinimas.

38.6. Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnyje nustatyti teisėkūros aiškumo ir efektyvumo principai išreiškia tam tikrus imperatyvius reikalavimus, įpareigojančius teisėkūroje dalyvaujančius subjektus siekti sukurti vientisą, darnią ir veiksmingą teisės sistemą (žr. pažymos 11 punktą).

38.7. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, jog teisinio tikrumo ir teisinio aiškumo imperatyvas suponuoja tam tikrus privalomus reikalavimus teisiniui reguliavimui: jis privalo būti aiškus ir darnus, teisės normos turi būti formuluojamos tiksliai (Konstitucinio Teismo 2003 m. gegužės 30 d., 2004 m. sausio 26 d. nutarimai; žr. pažymos 26 punktą).

39. Apibendrinant tai, kas išdėstyta, galima daryti prielaidą, kad Asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo Ministerijoje tvarkos apraše nuostatų dėl asmens prašymo nagrinėjimo termino nebuvimas galėjo prisidėti prie teisės aktų nuostatų pažeidimo konkrečioje situacijoje. Tenka konstatuoti, kad blanketinės nuorodos į kitus teisės aktus nustatymas viename pagrindinių dokumentų, kuriuo vadovaujantis turi būti nagrinėjami Ministerijoje gauti asmenų prašymai, nėra toks efektyvus, koks galėtų būtų aiškaus termino asmenų prašymų nagrinėjimui nustatymas pačiame dokumente, t. y. 20 darbo dienų termino nustatymas Asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo Ministerijoje tvarkos apraše.

Siekiant, kad Ministerijoje ateityje nesikartotų pažeidimai, analogiškai šioje pažymoje nagrinėtam atvejui (žr. pažymos 34–37 punktus), tikslinga rekomenduoti Lietuvos Respublikos aplinkos ministruui inicijuoti Asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo Ministerijoje tvarkos aprašo papildymo klausimo sprendimą, užtikrinant teisėkūros efektyvumo ir aiškumo, teisėtumo bei atsakingo valdymo principų (žr. pažymos 11–12, 25 ir 26 punktus) įgyvendinimą. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, **ši tyrimo dalis pripažintina pagrįsta.**

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAI

40. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, **Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:**

X skundo dalies dėl Ministerijos pareigūnų veiksmų LRBP rengimo metu tyrimą nutraukti.

41. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, **Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:**

X skundo dalį dėl teisės į tinkamą viešąjį administravimą pažeidimo pripažinti pagrįsta.

42. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, **Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia:**

tyrimo dalį dėl teisinio reglamentavimo keitimo pripažinti pagrįsta.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJOS

43. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 6, 8, 14 ir 17 punktais, **Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius rekomenduoja:**

43.1. Lietuvos Respublikos aplinkos ministruui:

43.1.1. užtikrinti, kad, Aplinkos ministerijoje priimant neigiamą sprendimą dėl prašymo suteikti informaciją (dalį prašomos suteikti informacijos), būtų aiškiai formuluojamas atsisakymas, nurodant tokio sprendimo apskundimo galimybę ir tvarką, įgyvendinant Asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo Ministerijoje taisyklių 32 punkto reikalavimus;

43.1.2. inicijuoti ir užtikrinti tarnybinio patikrinimo atlikimą dėl Ministerijos tarnautojo, atsakingo už Pareiškėjo kreipimosi išnagrinėjimą, atsakymo į jį parengimą, bei tarnautojo, privalėjusio užtikrinti veiksmingą atsakymo pateikimo laiku kontrolę, veiksmų (pagal Valstybės tarnybos įstatymo nuostatas, Seimo kontrolieriui atlikus tyrimą ir nustčius pažeidimą, tarnybinės nuobaudos skyrimui nustatytas trejų metų nuo nusižengimo padarymo terminas (žr. pažymos 15 ir 22 punktus);

43.1.3. užtikrinti, kad Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijoje būtų laikomasi VAI (žr. pažymos 13 punktą) bei Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių reikalavimų į prašymą (skundą) pateikti teisės aktų nuostatomis pagrįstą išsamų ir aiškų teisės aktų reikalavimus atitinkantį atsakymą, atsižvelgiant į prašymo turinį (žr. pažymos 21 punktą).

43.1.4. siekiant, kad Ministerijoje ateityje nesikartotų pažeidimai, analogiški šioje pažymoje nagrinėtam atvejui (žr. pažymos 34–37 punktus), užtikrinant teisėkūros efektyvumo ir aiškumo, teisėtumo bei atsakingo valdymo principų įgyvendinimą, spręsti klausimą dėl Asmenų prašymų, skundų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo Ministerijoje tvarkos aprašo (žr. pažymos 24 punktą) papildymo, nustatant terminus, kuriais vadovaujantis privalo būti išnagrinėtas asmens prašymas.

43.2. Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos – susipažinus su pažymoje nurodytomis aplinkybėmis (žr. pažymos 2–7 punktus), spręsti klausimą dėl galimybės įvertinti, ar Pareiškėjo iki Forumo ir Forumo metu teikti pasiūlymai, susiję su LRBP koncepcija ir SPAV, buvo išnagrinėti teisės aktų nustatyta tvarka;

43.3. Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai – pateikti Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo įgyvendinimo priežiūrą vykdančios institucijos poziciją dėl Ministerijos teiginio, kad SPAV viešinimo ataskaita neviešinama vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu (žr. pažymos 5 punktą), pagrįstumo.

Primename, kad Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas